

BLODBAD I UGANDA

"Fremragende," skriver tegneserieguruen Jakob Stegelmann om *Unknown Soldier* – en ny, amerikansk tegneserie om borgerkrigen i Uganda i 2002. Læs anmeldelse på **side 19**.

NY KURS FOR DANIDA

Når foråret kommer, har Danmark en ny strategi for udviklingspolitik. Inden da venter en vinter med debat om politikens form og farve – alt er i spil. Læs analyse på **side 10**.

ud>ikling

Okt. nr. 6/2009

KENDER DU NAVNET PÅ VERDENS VIGTIGSTE DANSKER?

Fattigdommens fjender. *Udvikling* har bedt tre udviklingsekspertoer udpege de danskere, der har størst indflydelse på bekæmpelse af global fattigdom. På listen står forskere, diplomater og forkæmpere for menneskerettigheder. Deres indsats har ændret tilværelsen for tusindvis af mennesker – alligevel er de ubeskrevne blade. Mød dem på **side 11-13**.

FACULTY OF LIFE SCIENCES
UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Agribusiness and Economic Development

Seminar · Friday 30 October 2009

Participate in the discussion of agribusiness in development and the follow-up on the Africa Commission.

Plenary speakers:

Ulla Tørnæs – Minister of Development Collaboration.

Anna Temu – Professor, Sokoine University of Agriculture, Tanzania.

Ralph Christy – Professor, Cornell University.

Kostas Stamoulis – Director, FAO.

Jørn Olesen – Senior Adviser, Danida.

Anders Hauch – Manager, The Confederation of Danish Industry.

Kostas Karantininis – Professor, University of Copenhagen.

Niels B. Thuesen – Chairman of the Board of MYC4

Chairman: **Christian Friis Bach**, DanChurchAid.

Venue: Lecture Hall 1-01, Bülowsvej 17, Frederiksberg, 8.30-14.00.

For a detailed programme and registration please see www.life.ku.dk/agribusiness2009

ud>ikling

Danida

Udgives af Danida, Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2, 1448 København K

Telefon 3392 0000, fax 3392 0710

35. årgang. Udkommer otte gange om året. Trykoplæg: 13.100

ISBN nr. 978-87-7087-237-9 (tryk)

978-87-7087-238-6 (e-version)

ISSN nr. 0106-0570

Abonnement

Udebliver avisen eller har du adresseændringer eller til-/framelding af abonnement (gratis): www.udvikling.dk eller kontakt Schultz Distribution på telefon 4322 7300, schultz@schultz-grafisk.dk

Redaktion

Redaktør: Stefan Katić (sk) (stekat@um.dk) 3392 0709

Journalist: Mads Rasmussen Mariegaard (mm) (madmar@um.dk) 3392 0052

Journalistpraktikant: Mikkel Noel Lanzky (mnl) (mikkla@um.dk) 3392 0066

Ansvarshavende iflg. Medieansvarsloven:

Kontorchef Eva Egesborg Hansen (PDK)

Redaktionen afsluttet den 1. oktober 2009

Annoncesalg og markedsføring:

Simone Hagensen tlf. 2633 8000 (simoha@um.dk)

Nyt om navne: avisenudvikling@um.dk

Layout: Og Jensen

Tryk: Skive Folkeblad. Trykt på svanemærket papir med miljøvenlige farver.

www.udvikling.dk. Her findes blandt andet tidligere numre, artikelbibliotek, blogs og link til *Udviklings* Facebook-side.

Tidligere numre på tryk kan rekvireres fra www.danida-publikationer.dk

Artikler i *Udvikling* udtrykker ikke nødvendigvis Udenrigsministeriets synspunkter.

NYT FRA DANIDAS STYRELSE

HAR FN BRUG FOR TRE FORSKELLIGE MAD-ORGANISATIONER?

FN's tre fødevare- og landbrugsorganer kæmper alle for at få bugt med den globale fødevarekrise. På sigt bør de lægges sammen, mener Danidas styrelse.

Af Mads Mariegaard

Selvom de globale madpriser nu er på vej ned, befinder u-landene sig stadig i en alvorlig fødevarekrise.

Krisen, der begyndte i 2007, har ramt særligt hårdt, fordi den er faldet sammen med den globale finanskrisen. Prisen på brød og ris er omtrent fordoblet, og flere end en milliard mennesker sultar. Det gør det nødvendigt med omfattende investeringer i landbrugsudvikling i u-landene.

Derfor var det oplagt, at Danidas styrelse på sit møde i september havde sat FN's landbrugsinvesteringsfond (IFAD) og FN's fødevareprogram (WFP) på dagsordenen. Også FN's fødevare- og landbrugsorganisation (FAO) kom op at vende. Af de tre organisationer er IFAD den mindste, mens WFP er klart den største med et budget på over 25 mia. kr. om året.

De tre organisationer, som alle har hovedsæde i Rom, er centrale spillere i bestræbelserne på at indfri det første af FN's 2015 Mål – udryddelse af sult og fattigdom. Organisationerne benytter dog forskellige metoder. IFAD yder lån og støtte til landbrugsudvikling i u-lande, WFP uddeler mad som nødhjælp under humanitære katastrofer, mens FAO er et forum, hvor FN-landene forhandler landbrugs- og fødevarepolitik, og samtidig et samlingspunkt for viden på området.

Kritik af FAO

I februar mødtes styrelsen med repræsentanter for IFAD, WFP og FAO i Rom og besøgte IFAD- og FAO-projekter i Tanzania. På mødet i september var styrelsens medlemmer enige om, at IFAD er i gang med en fornuftig reformproces, og at WFP's nødhjælp under humanitære katastrofer er uvurderlig. Til gengæld var der færre rosende ord til FAO, som Danmark da heller ikke yder støtte til – på nær et medlemsbidrag på 19 mio. kr. om året fra Fødevareministeriets budget. FAO må fortsat lægge øre til international kritik for at være bureaukratisk, utidssvarende og ude af stand til at håndtere fødevarekrisen.

Styrelsens konklusion blev, at Danmark i første omgang opfordrer til et tæt samarbejde mellem de tre organisationer – en tanke, der støttes kraftigt af IFAD's nye præsident, nigerianeren Kanayo Nwanze (læs portræt i

Udvikling nr. 2/2009). På sigt mener styrelsen, at de tre organisationer, selvom de udfører forskellige opgaver, bør lægges sammen til én organisation – med landbrugs- og fødevareudvikling som fællesnævner. Det blev dog fremhævet på mødet, at en sammenlægning ikke er realistisk her og nu.

Ny IFAD-strategi

Anledningen til diskussionen var Danmarks nye strategi for støtten til IFAD for 2010 til 2012. Ifølge strategien skal den danske støtte blandt andet bidrage til den reformproces, der skal gøre IFAD bedre i stand til at efterleve Paris-erklæringens mål om effektiv bistand. Andre mål, som Danmark forsøger at nå via IFAD-støtte, er bekæmpelse af fattigdom i Afrika, styrkelse af kvinders rettigheder og tilpasning til klimaforandringer i u-landene.

Desuden lægger IFAD, i lighed med den danske regerings Afrikakommission, stor vægt på, at udvikling skal skabes gennem økonomisk vækst. Det fortalte en medarbejder på Danmarks ambassade i Rom, som deltog i mødet via videoforbindelse.

Mod slutningen gav mødet også et eksempel på, at kompleksiteten i den internationale organisationsverden kan blive så omfattende, at oplysninger simpelthen bliver utilgængelige. Da et medlem af styrelsen spurgte, hvorfor Danmark er i IFAD-valgforbund med så fjerne nationer som Japan og New Zealand, måtte mødedeltagerne i både Rom og København melde pas – det fortaber sig i historiens glemsel. Styrelsen havde dog ingen betænkeligheder ved at fortsætte samarbejdet med de to ø-nationer.

Mads Mariegaard er journalist på Udvikling.

STYRELSEN GODKENDTE FLG. BEVILLINGER PÅ SIT MØDE I SEPTEMBER:

Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder – The International Planned Parenthood Federation, Marie Stopes International og Family Care International – 85 mio. kr.

ADRA-landeprogram for Uganda – 'Action for Social Change in Karamoja' – 21,6 mio. kr.

3F Region Latinamerika-program 2009-13 – Styrkelse af en brancheorienteret fagbevægelse i Nicaragua, Honduras, Guatemala, Cuba og Bolivia – 21,6 mio. kr.

Fairtrade Mærket Danmark – 6 mio. kr.

Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde er rådgivende organ for udviklingsministeren. Styrelsen drøfter og indstiller nye bilaterale og multilaterale programmer samt oplæg til nye strategier og handlingsplaner.

DANSK PENSIONS KAPITAL PÅ ARBEJDE I AFRIKA

Efter en sej start er danske pensionskasser for alvor på vej til Afrika. Men der er stadig brug for hjælp til opbygning af en finansiell infrastruktur.

Af Hugo Gården

En helt ny fase i dansk bistandspolitik og erhvervsengagement over for Afrika er på vej: Nu begynder danske lønmodtagers pensionskapital for alvor at blive investeret i udviklingen af det afrikanske erhvervsliv, i første omgang med en forventet investering på 3-400 mio. kr. i mikrofinansiering.

Mens der i de seneste 30 år har været investeret i fysisk infrastruktur, fx veje og jernbaner i Afrika, så har der stort set ikke været investeret målrettet i at etablere en bredtfaende finansiell infrastruktur. Men det er der behov for nu, siger pensionskasserne, for ellers kommer kapitalen ikke i store mængder. Derfor appellerer de til Udenrigsministeriet om at bidrage med dette aspekt, fx med uddannelse af bankfolk til mikrofinans-institutter.

PKA er spydspids

PKA, der blandt andet er pensionskasse for sygeplejerskerne, er spydspidsen i den nye udvikling, men også pædagogernes PBU har været engageret, og senest er Lønmodtagernes Dyrtdsfond kommet med. I det seneste initiativ – omkring mikrofinansiering – bliver Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) kernen i den praktiske gennemførelse af investeringerne. Og IFU ser ud til generelt at blive en afgørende faktor i at få dansk kapital kanaliseret til Afrika.

PKA er den pensionskasse, der hidtil har investeret mest i Afrika, og det ventes også at blive tilfældet med investeringen i en ny fond, der skal investere i en række mikrofinansierings-banker i Afrika, formentlig 20-30 banker.

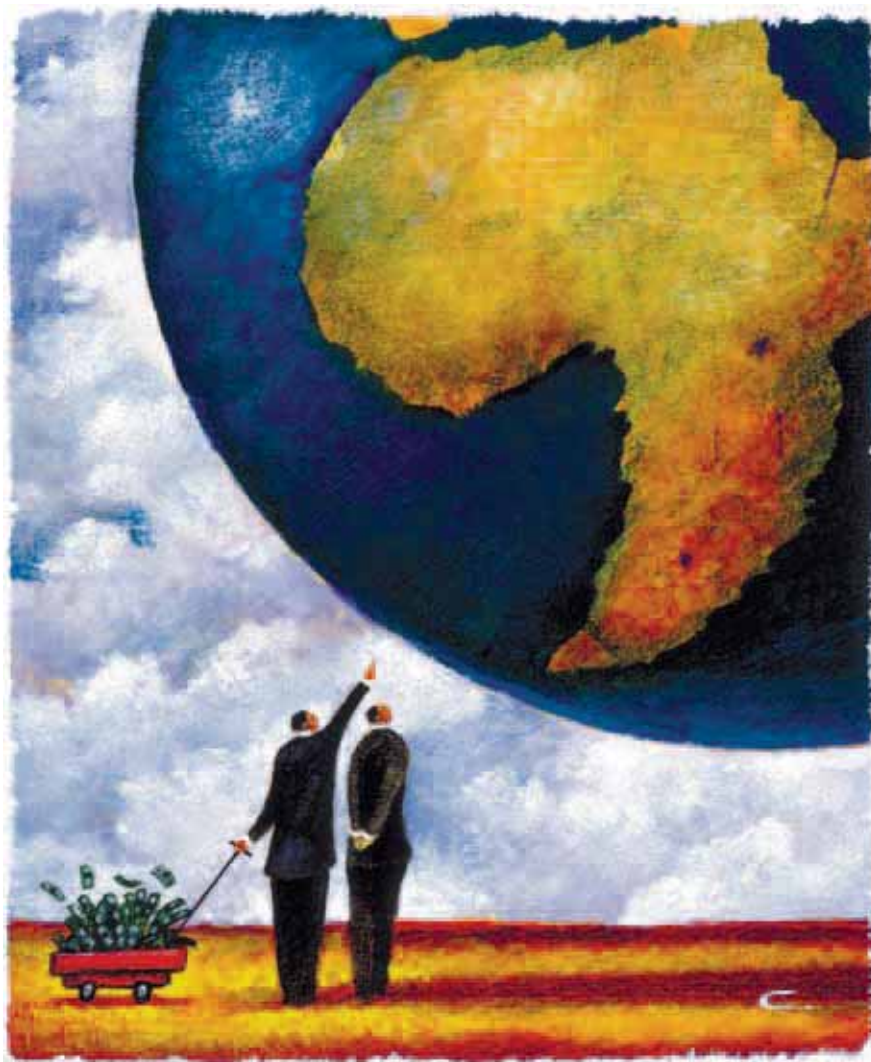
– Bestyrelsen i PKA har ikke truffet en beslutning endnu, men der er interesse for projektet, og vi arbejder hen imod en fond på 3-400 millioner kr., siger direktør Peter Damgaard Jensen, PKA, til *Udvikling*.

– Så vidt jeg kan se, er det første gang, at vi ser en ren dansk investering i den finansielle sektor i Afrika, siger han.

Flest investeringer i Afrika

Fonden vil blive etableret sammen med LD Invest og IFU, og IFU vil være medejer af et management-selskab, der skal håndtere investeringen. Det vil blandt andet ske med en lille stab i København samt ved at trække på IFU's tre kontorer i Afrika. I praksis er det dog de pågældende mikrofinansinstitutter, der står for de konkrete udlån til små og mindre afrikanske virksomheder.

Hovedparten af pengene skal investeres i Afrika, men fonden bliver dog åben for investeringer i andre dele af verden, ikke mindst for at sikre en risikospredning.

Danske pensionskasser er for alvor ved at opdag Afrika. Ill.: Images.com/Corbis/Polfoto.

– Vi er ved at udvikle en slags sparekassesektor i Afrika, og det var netop sparekasserne, der var forudsætningen for udviklingen i Danmark i 1800-tallet. Der er stort behov for etableringen af et velfungerende kreditmarked i Afrika, siger vicedirektør Torben Huss, IFU.

Også Damgaard Jensen fra PKA peger på behovet for at få etableret en finansiell infrastruktur, fx så investorer kan sælge de selskaber videre, som de er med til at udvikle.

– Vi håber, at Udenrigsministeriet vil gå med i projektet og yde støtte til udviklingen af infrastrukturen, fx ved at uddanne bankfolk og revisorer, siger han.

Der er forventninger om, at den nye fond kan etableres i løbet af 2010.

Penge i udenlandske fonde

PKA er allerede sammen med IFU engageret i to udenlandske fonde, som investerer i virksomheder i Afrika, nemlig Actis Emerging Markets III og Aureos Africa Fund. PKA vil skyde i alt ca. 450 millioner kr. i fondene. Ifølge IFU klarer de to fonde sig godt i Afrika.

PKA og pædagogernes pensionskasse BPU har i et par år arbejdet sammen i en anden fond, der primært har skudt penge i Vietnam og Egypten. Men meningen var, at der også skulle investeres i Afrika, især i Tanzania.

– Der er gode muligheder i Afrika, men vilkårene er ganske enkelt for besværlige, siger direktør Leif Brask-Rasmussen, BPU. Han peger på, at der ikke er den tilstrækkelige ekspertise i den afrikanske finanssektor, og at der ikke er et velfungerende marked for videre-

salg af selskaber, fx på børsen. De afrikanske virksomheder er enten meget små eller meget store. Der mangler den brede, stærke underskov af mellemstore virksomheder. Den er derimod under rivende udvikling i Vietnam.

Afkastet i fonden har været negativt siden etableringen i 2007, nemlig med et minusafkast på 5,5 pct., men det er dog bedre end det globale aktieindeks MSCI World. Brask-Rasmussen ser det ikke som negativt med et minus-afkast i startfasen. Han ser fortrøstningsfuldt på fremtiden.

I denne fond har Udenrigsministeriet været involveret, nemlig som rådgiver for pensionskasserne.

– Vi var ikke gået med uden Udenrigsministeriets engagement, siger Brask-Rasmussen, som understreger, at han ikke er blevet skræmt af Afrika, tværtimod. Han efterlyser blot en mere kritisk masse, det vil sige større investeringer fra dansk side.

Unikke konstruktioner

Torben Huss håber, at det nye projekt med mikrofinansiering kan få andre finanshuse til at melde sig, fx forsikringsselskaber.

Pensionskasserne erkender, at de har behov for et tæt samarbejde med fx IFU, Udenrigsministeriet og virksomheder, netop for at kunne trække på den erfaring, som Afrika-kendere har.

Derfor kan der opstå en række unikke konstruktioner, som også omfatter danske virksomheder, og netop treenigheden mellem virksomheder, IFU/Udenrigsministeriet og

dansk kapital kan være med til at give et løft i investeringerne og i etableringen af en levedygtig erhvervsstruktur.

Pensionskasserne erkender, at der er store faldgruber i Afrika, men de ser også høje vækstrater foran sig. Den internationale Valutafond (IMF) forudser en vækst på 4-5 pct. om året indtil 2014 i Afrika syd for Sahara.

Mangel på finansiell struktur

Den private investeringsportal MyC4 med Mads Kjær i spidsen har udviklet sig langsomt end forventet for et par år siden, men MyC4 har dog rundet de 10 mio. euro, ca. 75 mio. kr., i udlån til små og mellemstore afrikanske virksomheder. Hovedparten af den kapital, der bliver udlånt via MyC4, kommer fra private investorer, der på auktionsbasis byder på lån, som virksomhederne efterspørger på nettet. Men MyC4 har også fået flere store investorer med, herunder IFU.

Men også MyC4 rammes af manglen på en finansiell infrastruktur. Portalen er nødt til at bruge mellemmand, der tjekker låntagerne, og som hjælper dem med at skaffe lånene på nettet. Denne proces næsten fordobler låneomkostningerne og dermed den rente, låntagerne må betale. (Læs også om MyC4 i *Udvikling* nr. 5/2009, red.)

Fokus på mellemstore firmaer

Også andelskassen Merkur kaster sig ud i finansiering i u-landene. Banken har etableret en fond, Merkur Udviklingslån, som har fået 15 millioner kr. til rådighed til investering i små og mellemstore virksomheder. Halvdelen af pengene er kommet fra aktionærer i andelskassen, mens resten er kommet fra IFU.

Merkur regner med at yde lån i størrelsesordenen 300.000-500.000 kr. i de enkelte virksomheder eller kooperativer.

Det er altså de mellemstore afrikanske virksomheder, Merkur går efter, og det er i stort omfang også denne gruppe, som MyC4 investerer i, ganske enkelt fordi det er besværligt og dyrt at tage fat på de helt små iværksættere, som mikrofinansinstitutter normalt investerer i.

Det interessante ved den nye fond med PKA, LD Invest og IFU er netop, at de forsøger at komme ned i den nedre og brede del af underskoven via lokale mikrofinansinstitutter og øvrige finansinstitutter – for derved at bygge en erhvervsstruktur op, som kan udvikle sig selv, og som siden hen også rummer nye investeringsmuligheder. Det er dette virksomhedskredsløb, som nu for første gang fra dansk side er ved at blive etableret i Afrika.

Det falder også i tråd med Afrika-kommisionens anbefalinger, nemlig at der er behov for en massiv satsning på udvikling af erhvervslivet – netop som forudsætningen for at skabe en økonomisk udvikling, der igen kan skabe en social udvikling.

Hugo Gården er freelancejournalist og opholder sig i 2010 forskellige steder i Afrika.

Læs tema om udvikling og erhverv i næste nummer af Udvikling.

SVERIGE SKÆRER TRE MILLIARDER I BISTANDEN

Når Sveriges BNP falder, falder bistanden. Hårde prioriteringer venter forude for Sida. Støtten til u-landsoplysning halveres.

Af Stefan Katić

Den svenske regering reducerer sin bistand for 2010 med godt 4,5 mia. svenske kr.(SEK), hvilket svarer til knap 3,2 mia. danske kr. Det skriver det svenske bistandsdepartement Sidas avis *OmVärlden* i sin netversion. Samtidig halveres midlerne til u-landsoplysning.

– Den store udfordring bliver at prioritere, siger den svenske statssekretær for bistandspørgsmål, Joakim Stymne, fra partiet Moderaterna til netavisen www.omvarlden.nu.

De anslåede udgifter til bistand næste år vil være 31 mia. SEK – ikke de 35,4 mia., som den svenske regering beregnede tilbage i

2008. Sammenlignet med bistandsrammen for i år svarer regeringens nye skøn til et fald på tre mia. svenske kr.

Også i 2011 vil der være færre blå-gule bistandsmidler end forventet – ifølge regeringen 32 mia. SEK i stedet for de planlagte 37 mia.

Sverige har i en årrække ydet én procent af sit BNP i bistand. Men når BNP falder som følge af finanskrisen, så bliver der færre penge til udviklingsbistanden.

Klima holdes fri

Præcis hvordan nedskæringerne vil ramme, kan hverken Joakim Stymne eller bistandsminister Gunilla Carlsson (Moderaterna) sige.

Derimod har Stymne sagt, at mange organisationer kan regne med færre penge. Regeringen i Stockholm har allerede lagt op til en nedskæring i støtten til multinationale organisationer. Joakim Stymne fremhæver dog to områder, der stadig prioriteres:

– Vi må friholde visse ting. Klimatsatsningen er én af dem. Det handler om de fire mia.

SEK, som er afsat til klimabistand over de næste tre år. Disse penge var oprindeligt finansieret via øget vækst i BNP, men nu må de tages fra det almindelige bistandsbudget.

Det andet område er ’de fattigste af de fattige’ i Afrika, der heller ikke skal betale prisen for finanskrisen, siger Stymne.

Latinamerika rammes

Ud over finanskrisen rammes den svenske indsats også af en svag krone. Dette gælder ikke mindst den multilaterale støtte til FN, som udbetales i dollars.

De færre penge i 2010 betyder, at den svenske bistand til Latinamerika vil blive mærkbart mindre, mens støtten til Afrika i det store og hele ligger fast, skriver Sida på sin hjemmeside.

Regeringens tre såkaldte tematiske prioriteter for bistand – demokrati og menneskeret-tigheder, miljø og klima samt ligestilling mellem kønnene og kvinders rolle i udviklingen – forbliver uændrede næste år.

Regeringens omprioritering i budgettet for 2010 friholder områderne sundhed og

uddannelse, handelsmæssige spørgsmål, samt bekæmpelse af korruption.

Oplysningspenge halveres

Vel er det ikke helt så heftigt som Det Stockholmske Blodbad anno 1520, men ét område rammes dog ganske blodigt: U-landsoplysningen, som halveres fra 127 til 60 mio. SEK (42 mio. danske) i 2010. Til sammenligning sætter den danske finanslov 51 mio. kr. af til u-landsoplysning i 2010.

Om halveringen siger generalsekretæren i den svenske NGO *Diakonia* Bo Forsberg til den svenske netavis webfinanser.se:

– Redegørelsen fra ministeren om færre midler til informationsaktiviteter og nye policy-regler for, hvilke spørgsmål organisationer kan engagere sig i, risikerer at kvæle debatten om, hvordan den svenske politik kan hjælpe med at udrydde fattigdommen i verden.

Læs mere på www.sida.se

SIDSTE UDKALD FOR KENYAS SKOVE

Mange års ukontrolleret skovhugst har udtørret Kenyas floder. Det går hårdt ud over dyrelivet, der tiltrækker landets største indkomstkilde, turisterne.

Af Vibe Bregendahl, Mombasa

Mauskoven i Kenyas Rift Valley er landets livsnerve. Det er herfra, vandet flyder til de store floder, der sikrer savanne og landbruget rent vand til dyr og planter. Men skoven er fyldt med huller.

De sidste år har både lovlig og ulovlig skovhugst i området fjernet omkring en fjerdedel af skoven, der er Kenyas største. Når træerne forsvinder, eroderer jorden, og så er der ikke længere noget til at holde på det livsvigtige regnvand.

– Floderne er tørret ud, og vi har rationering af vand i byerne. Vandmangel er virkelig et stort problem. Et af vores store vandkraftværker har været nødt til at lukke, fordi der ikke er nok vand, siger Joe Mbuthia, redaktør på Kenyas største avis, *Daily Nation*.

Flodheste forsvinder

Manglen på vand rammer også den verdensberømte Masai Mara-savanne. Hvert år strømmer turister fra hele verden til for at se millioner af antiloper, zebraer og gnuer vandre fra Tanzania til mere frodige græsgange.

Men Marafloden har sit udspring i Mauskoven, og en støt faldende vandstand har allerede haft alvorlige konsekvenser i området, siger John Salehe, leder af Verdensnaturfonden WWF’s skovprogram i Østafrika.

– Antallet af krokodiller og flodheste falder drastisk i området. Samtidig betyder den lave vandstand, at bøflerne sagtens kan gå over floden og ikke behøver springe i vandet og svømme gennem vandmasserne. Derfor er det ikke længere så sjovt for turisterne at komme der, fortæller han.

For lidt, for langsomt

Mauskoven er et af de varmeste politiske emner i Kenya i øjeblikket. Den tidligere præsident Daniel Moi forærede store dele af skoven til venner og politiske fæller. Men den nuværende regering kræver nu landet tilbage i et forsøg på at dæmme op for skovhugsten. Alligevel er Joe Mbuthia fra *Daily Nation* ikke imponeret over regeringens indsats for miljøet.

– Det er første gang i lang tid, at politikerne overhovedet taler om miljø. Selv i diskussionen om Mauskoven handler det mest om at kompensere de mennesker, der har dyrket rovdrift på skoven og nu skal flytte, siger han.

Desuden har regeringen været for langsom, siger John Salehe fra WWF.

– Vi skulle have handlet for 20 år siden. Det her er allersidste udkald, hvis vi skal nå at redde Kenyas økosystem, siger han.

Otte milliarder træer

I dag er færre end to procent af Kenya dækket af tæt skov. For 50 år siden lå tallet på

omkring 40 pct. Derfor præsenterede miljøminister John Michuki for nylig en plan for at plante næsten otte milliarder træer over de næste 20 år. Det skal lette presset på skovene. Men planen imponerer ikke Joe Mbuthia.

– Det lyder meget godt at kaste høje tal op i luften. Men hvor er den reelle plan for at plante træerne? Før jeg ser den, tror jeg ikke på, at det er andet end ren politik, siger han.

John Salehe fra WWF er mere positiv.

– Miljøministeren er kendt for sin handlekraft, og regeringen ved godt, at der skal en stor indsats til. Lige nu dør køer, mennesker og vilde dyr af tørst, så det er på nippet til at være for sent, siger han.

Hos CARE Danmark, der har skovprojekter i en række u-lande, bliver den kenyanske miljøministers løfte også positivt modtaget.

– Det er klart et positivt tegn. Men det skal ikke ske for i stedet at kunne fælde skovområder andre steder. At plante nye træer kan ikke erstatte ansvaret for de gamle, siger programkoordinator Morten Fauerby Thomsen.

Vibe Bregendahl er freelancejournalist bosat i Kenya.

Udtørret flodleje i Mauskoven i Kenyas Rift Valley.

De seneste år har skovhugst fjernet cirka en fjerdedel af skoven, som er Kenyas største. Derfor eroderer jorden, og så er der ikke noget til at holde på regnvandet. Billedet er fra august i år. Foto: EP/Scanpix.

En kvinde ved en moské i Indonesien i dagene efter flodbølgen i 2004. Indonesien er et af tre undersøgte lande i en ny evaluering, som konkluderer, at hjælpearbejdet efter tsunamien til dels kun var en krusning på overfladen.

Foto: AP/STR/Polfoto.

TSUNAMI-INDSATS LIGNER EN KRUSNING PÅ VANDET

Hjælpeindsatsen efter tsunamien i Sydøstasien i 2004 led under mangel på strategier og planlægning, konkluderer ny rapport. Men der er også mærkbare fremskridt i de katastroferamte områder.

Af Marlene Lyhne Sørensen

Da et undersøisk jordskælv i Det Indiske Ocean sendte kæmpe bølger ind over otte asiatiske lande den 26. december 2004, resulterede det ikke kun i en af historiens største og mest dræbende naturkatastrofer. Det udløste samtidig en af de mest omfattende hjælpeindsatser nogensinde.

Men knap fem år senere tyder det på, at milliardindsatsen ender som en krusning på vandet.

Det konkluderer en fælles, ny donorevaluering, som har undersøgt sammenhængen mellem nødhjælp, genopbygning og udvikling i Sri Lanka, Indonesien og Maldiverne.

Brug for bedre koordinering

– Manglen på planlægning og overordnede analyser betyder, at udviklingen har været mindre, end den kunne have været, erkender Stefan Dahlgren, evalueringsmedarbejder i det svenske bistandsdepartement Sida og formand for en gruppe af donorlande, lokalregeringer og hjælpeorganisationer, som har bestilt evalueringen.

Uden bedre sammentænkning af de forskellige indsatser og mere langsigtede strategier for katastrofearbejdet vil de mange milliarder støttekroner ikke skabe en varig, positiv udvikling i regionen, konkluderer rapporten.

Hjælpearbejdet har sikret de overlevende rent vand, tøj på kroppen og tag over hovedet umiddelbart efter katastrofen, men ikke reduceret antallet af fattige og opbygget varig

kapacitet og ekspertise, der kunne virke ved eventuelle fremtidige katastrofer.

Usmidigt system

Konklusionen overrasker ikke Peter Kjær Jensen, assisterende professor og leder af uddannelsen *Master of Disaster Management* på Københavns Universitet.

Efter tsunamien var han selv udsendt som vand- og sanitetsekspert i Indonesien, hvor han blev vidne til en bemærkelsesværdig mangel på samarbejde:

– Jeg var frustreret over det, jeg så. Der blev arbejdet meget snævert, og systemet var simpelthen usmidigt. Jeg stod mellem to forskellige FN-organisationer, der burde arbejde sammen, men ikke gjorde det, fortæller han.

Peter Kjær Jensens oplevelser inspirerede til opstarten af verdens første tværfaglige masteruddannelse i krisehåndtering, *Master of Disaster Management*. Målet er at uddanne katastrofearbejdere til at tænke tværfagligt og tværkulturelt, så de bliver bedre til at samarbejde med organisationer og lokale myndigheder.

– Der bliver udsendt en masse superspecialister, som alle er forhoppet på at gøre noget godt hver især. Men i værste fald skaber det flere problemer, end det løser. Det hjælper for eksempel ikke at dele vandflasker ud, hvis ikke man samtidig sørger for, at indbyggerne kan komme af med de tomme flasker igen, da de ellers virker som perfekte vuggestuer for myg, siger Peter Kjær Jensen.

Danida har lært af erfaringerne

Også Danida erkender, at en bedre koordinering ved store, akutte kriser er afgørende for den efterfølgende genopbygning. Men ifølge Danida overser rapporten, at der allerede er rettet mærkbart op på problemet.

– Det er skuffende, at evalueringen ikke i større omfang tager højde for alle de tiltag, som er gennemført siden tsunamien i 2004. Både under cyklonen Sidr i Bangladesh i 2007 og cyklonen Nargis i Burma i 2008 har vi set en langt bedre koordinering, som har sikret

en god kobling til den efterfølgende udviklingsindsats. FN og Verdensbanken har internationalt sat sig i spidsen for at sikre bedre nationalt beredskab og flere velkoordinerede internationale indsatser ved naturkatastrofer. Danmark har bakket kraftigt op om det arbejde – også finansielt, siger Carsten Nilas Pedersen, centerchef for udviklingspolitik i Udenrigsministeriet. Han tilføjer:

– Erfaringerne har også vist os, at vi må blive bedre til at nå de mest sårbare grupper i den givne sociale kontekst. Det er nogle af de erfaringer, som vi har taget med i forbindelse med udarbejdelsen af den nye humanitære strategi, som udviklingsministeren lancerede i september. Strategien vil danne basis for vores humanitære arbejde i de kommende år.

Lyspunkter i mørket

Der er også lyspunkter i tsunami-evalueringen. På flere områder har indsatsen skabt mærkbare forbedringer. Det gælder blandt andet den sociale sammenhængskraft i de berørte områder. Det vil for eksempel sige de værdier og den fælles identitet, som knytter folk sammen.

I den tidlige indsats efter tsunamien var det ikke alle befolkningsgrupper, som nød lige godt af den internationale hjælp, og der var derfor optræk til konflikt og magtkamp om privilegierne. Især opstod der et anspændt forhold mellem befolkningen og de lokale ledere, fordi lederne fik mere gavn af hjælpen end befolkningen.

Men over tid lykkedes det flere steder at udjævne forskellene. Der blev sat ind med blandt andet psykosocial støtte og investering i infrastruktur, ligesom der blev lagt særlig vægt på at inddrage kvinder i den sociale helingsproces.

Succesen var størst de steder, hvor der blev taget hensyn til de lokale, kulturelle normer, og hvor befolkningen blev engageret i genopbygningen af deres eget liv frem for passivt at modtage hjælp udefra. I Indonesien synes mange indbyggere ligefrem, at deres økono-

miske og sociale liv er blevet bedre end før tsunamien.

Indsatsen har dog haft allerstørst succes i forhold til at mindske risikoen ved en eventuel ny katastrofe i området, påpeger rapporten. Fremskridtene kan ses både nationalt og internationalt i institutioner, lovgivning, viden og praksis.

Marlene Lyhne Sørensen er freelancejournalist.

TSUNAMI-EVALUERING

Evalueringen '**A ripple** (=krusning, red.) **in development**' er bestilt og finansieret af en gruppe af donorlande, heriblandt Danmark, samt lokalregeringer og hjælpeorganisationer. Undersøgelserne foregik i Sri Lanka, Indonesien og Maldiverne, som tilsammen modtog omkring 70 milliarder kroner i støtte. Evalueringen har undersøgt indsatsen fra donorlande, FN-organisationer og NGO'er samt civil- og lokalsamfund. Fokus i undersøgelserne har været på staten og civilsamfundets rolle, levevilkår og fattigdom, sociale relationer, kapacitetsopbygning og reduktion af risiko.

Hent evalueringen på www.evaluering.dk

INDONESIEN RAMT IGEN

Et jordskælv, der blev målt til 7,6 på richterskalaen, ramte sidst i september den indonesiske ø Sumatra. Omfanget af katastrofen kendes endnu ikke fuldt ud, men Indonesiens sundhedsminister, Siti Fadillah Supari, skønner, at dødstallet vil passere 3.000 omkomne. Knap 180.000 huse er ødelagte og ubeboelige. Danmark har indtil videre bidraget med akut nødhjælp for knap 2,4 mio. kroner til fordel for de jordskælvsramte ofre. En del af bidraget er gået til FN's og EU's beredskabsstyrker gennem den danske beredskabsstyrelse med personel og et mobilt feltkontor.

Af Jan Kjær

Pirater i speedbåde ud for Somalias kyst. Skydeklare klanmilitser bag maskingeværer på ladet af pickups. Millioner af internt fordrevne og flygtninge i nabolandene. 15 regeringer siden 1991 og stadig ingen effektiv central regering. Somalia er en fejlslagen stat!

Danmark vil gerne gøre sit til at få det kaotiske land på fode igen og skruer op for hjælpen til landet. Målet er at bidrage til en fredelig, stabil, moderat og bæredygtig udvikling i landet, der med et bruttonationalprodukt pr. indbygger på blot 226 dollars pr. år hører til blandt verdens fattigste. Bistanden skal medvirke til, at Somalia ikke bliver et fristed for terrorister og pirater.

Udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) forventer, at støtten over en fireårig periode vil lande på 500 mio. kr., afhængigt af niveauet for den humanitære bistand. En stigning på omkring 25-30 pct. fra niveauet i 2008.

Samlet dansk indsats

Det nye 'Politikpapir for Danmarks engagement i Somalia' er unikt. Det fokuserer ikke kun på langsigtet bistand og humanitære indsatser, men er helhedsorienteret. Mette Knudsen, chef for Afrikakontoret i Udenrigsministeriet, er stolt over resultatet.

– Vi har helt bevidst afdækket alle de instrumenter, vi har i vores udenrigspolitiske arsenal: Diplomati, bilateral bistand, humanitære indsatser, nærområdeindsatser, forsvarsindsatser og borgerservice. Det afspejler den integrerede måde, vi i dag ser udenrigspolitikken på, og som også indgår i overvejelserne om den nye generelle strategi for dansk udviklingspolitik, siger hun.

– Uden at bruge så forfærdelig mange flere ressourcer kan vi få bedre udbytte af vores investeringer, når vi ser dem som del af en samlet politik.

Udenrigsministeriet er helt klar over, at det bliver svært. Det fremgår mange steder i politikpapiret, at risikoen for fejlsatninger, forsinkelser og tilbageslag er stor. Noget kunne endda i værste fald hjælpe terroristernes sag. Men alternativet – ikke at give støtte – er endnu værre.

Vanskelige samarbejdspartnere

– Det var den rigtige hjælp for fem år siden, men støtten til den politiske proces er desværre ikke længere relevant.

Så kort lyder dommen fra Anders Knudsen, programkoordinator i Dansk Flygtningehjælp, den NGO i Danmark, der har det største engagement i Somalia. Han mener, den forøgede indsats kommer fem år for sent. Overgangsregeringen har fået støtte og opbakning fra det internationale samfund igennem de sidste fem år, uden nogen fremskridt, mener han.

– Det er at smide gode penge efter dårlige. Situationen i Somalia er ligeså slem som i begyndelsen af 1990'erne, da landet faldt fra hinanden. Befolkningen bliver jaget på flugt, og der er nu ca. tre gange så mange flygtninge og internt fordrevne, som da overgangsregeringen kom til magten for fire år siden, forklarer Anders Knudsen.

Han mener, at den samlingsregering, som Danmark i høj grad sætter sin lid til, hverken har ret meget magt eller legitimitet. Den har

NY DANSK SOMALIA-SATSNING:

RISIKOFYLDT, MEN NØDVENDIG

Danmark skruer op for hjælpen til det uroplagede Somalia, men er klar over, at det bliver hundesvært. Det fremgår af et nyt politikpapir, der tegner linjerne for den fremtidige indsats. Ekspertter kritiserer valget af samarbejdspartnere og ønsker større inddragelse af somaliere i Danmark.

ikke rod i Somalia, men ses som udenlandsk indblanding, og frem for alt som årsag til den drastisk forværrede situation i landet.

– Der er stor modstand mod den. Den er støttet af etiopierne, som gik ind med militær fra 2007-09. Etiopierne gjorde regeringen en bjørnetjeneste, for de opførte sig ikke ordentligt og udførte mange overgreb mod civilbefolkningen.

For Anders Knudsen ligger mulighederne for støtte helt lokalt og uden om regeringen, fx som Dansk Flygtningehjælps arbejde med med god regeringsførelse på landsbyniveau, konfliktløsning imellem klaner, styrkelse af lokal sikkerhed med involvering af kvinder, skolebyggeri, styrkelse af indkomstmuligheder osv.

Mette Knudsen, chef for Afrikakontoret, er ikke enig i vurderingen af den somaliske regering.

– Det er nok den bredest sammensatte regering, vi hidtil har set i Somalia. Fx er præsidenten tidligere leder for de islamiske domstole, som var imod den etiopiske indsats i Somalia. Men regeringen har en stor opgave foran sig i at række endnu bredere ud – også til nogle af dem, der i øjeblikket kæmper mod regeringen med våben i hånd, men som er villige til at opgive den væbnede kamp, siger hun.

Danmark vil ikke selv være til stede med en repræsentation 'on the ground' i Somalia. Bistanden skal føres ud i livet af internationale organisationer og danske og internationale NGO'er med ambassaden i Nairobi som anker.

Mangel på konsekvens

Peter Hansen, forsker i migration på DIIS, mener politikpapiret mangler konsekvens.

– Udenrigsministeriet erkender i politikpapiret, at situationen i Somalia er omskiftelig og kompleks. Det er ok og fornuftigt, men de drager ikke konsekvensen af det.

I hans øjne tager Udenrigsministeriet ikke de rigtige skridt i forhold til den labile situation.

– Nej, man gør det, man altid gør, nemlig at give penge til EU, Den Afrikanske Union, FN og UNDP, siger Peter Hansen.

Både Anders Knudsen fra Dansk Flygtningehjælp og Peter Hansen fra DIIS er skeptiske over for en af de andre store aktører, som Danmark sætter sin lid til. De ser ikke Den Afrikanske Unions fredstyrke AMISOM som en del af løsningen og mener ikke, den kan sikre fred og stabilitet. Hos befolkningen ses den mere som en besættelsesmagt.

Vi har brug for dialog og fred, ikke krig og destruktion, siger den somaliske krigsherre Mohamed Farrah Aidid i denne taleboble på en mur i Mogadishu. Aidid, der døde af skudsår i 1996, var selv med til at kaste Somalia ud i kaos og ødelæggelse.

Foto: Patrick Chauvel/Sygma/Corbis/Polfoto.

Somaliere i Danmark får rolle

Politikpapiret ønsker som noget forholdsvis nyt at inddrage herboende udlændinge. Udenrigsministeriet vil gå i dialog med den somaliske diaspora i Danmark for at informere om det danske engagement og håber til gengæld at få et bredere kendskab til den aktuelle udvikling i Somalia.

Det hilser den herboende somaliske ekspert i konfliktløsning og somaliske forhold, Maxamed Abshir velkommen, men han så gerne, at Udenrigsministeriet gik endnu længere.

– Der er for langt til Nairobi, siger Maxamed Abshir.

Den danske indsats skal koordineres fra ambassaden i hovedstaden i Kenya, men det ville være mere effektivt i højere grad at bruge somaliere i Danmark og Somalia, mener han.

– Andre ser arbejdet i Somalia som en vanskelig opgave. Jeg ser det som en nem opgave, påpeger Maxamed Abshir, der lige er hjemvendt fra Mogadishu.

Peter Hansen fra DIIS er glad for, at Udenrigsministeriet er begyndt at indarbejde diasporaer i politikkerne.

– Det har vi påpeget som en mangel i lang tid, siger Peter Hansen.

Han mener dog, de ikke bare skulle bruges som kommunikationsrør, men som egentlig udviklingsaktør. Det ville skabe langt større resultater, for diasporaen er en af Somalias vigtigste økonomiske ressourcer.

– Udenrigsministeriets analyse mangler helt at tage højde for, at Somalias er gået fra at være en husdyrsøkonomi til at bygge på de remitter, somaliere i diaspora sender tilbage. Analysen undervurderer diasporaens betydning i forhold til økonomi, politik, kultur og samfundsudvikling generelt. Det er en fejl, påpeger Peter Hansen.

Mette Knudsen, chef for Afrikakontoret, er meget villig til at lytte til gode råd på dette område og ser frem til dialogen med somaliere i Danmark.

– Men når det gælder deltagelse i udviklingsarbejdet, er den nemmeste vej at engagere sig med de danske NGO'ere eller at få sine idéer videreudviklet i samarbejde med Projekttrådgivningen, siger hun.

Jan Kjær er journalist og konsulent.

SOMALIA-STØTTENS TRE SØJLER

Nærområdeindsatsen fokuserer på at reducere fattigdom og forbedre basale serviceydelser for hjemstavnsfordrevne, hjemvendte flygtninge og lokalbefolkningen i områder, hvor flygtninge og fordrevne søger hen.

Den humanitære bistand fokuserer på sårbare befolkningsgrupper med fx genstart af landbrugsaktiviteter og genetablering af skoler.

Den bilaterale bistand fokuserer på kapacitetsopbygning og demokratisering.

TIL KAMP MOD PAMPERNE

Daviz Simango, succesfuld borgmester for Mozambiques næststørste by, Beira, er med et nystiftet parti klar til at udfordre sit lands regeringsparti gennem 34 år, når mozambiquerne går til valg den 28. oktober.

Tekst og foto: Henrik Lomholt Rasmussen, Maputo

Stop arrogancen! Stop magtmisbruget! Tid til nytænkning! Med sådanne slagord vil Daviz Simango, præsidentkandidat og leder af det seks måneder gamle parti MDM (Bevægelsen for et Demokratisk Mozambique), udfordre Mozambiques præsident siden 2004, Armando Guebuza, og regeringspartiet Frelimo.

– Efter 34 år ved magten opfatter Frelimos ledere Mozambique som deres forretning. Mens mange sulter og er uden job, arbejder Frelimo-spidserne hverken for udvikling eller for det mozambiquiske folk, men for at berige sig selv. Det medfører enorme interessekonflikter og korruption. Et andet problem er, at stat og parti ikke er adskilt. Den slags vil MDM gøre op med, fastslår den 45-årige Daviz Simango.

Succes betød ekskludering

Som borgmester for Mozambiques næststørste by, Beira, blev han smidt ud af det evige oppositionsparti Renamo kort før sidste års kommunalvalg. Årsag: Hans succes med at forvandle Renamo-højborgen Beira fra et forfaldent hul til en by i fremgang havde fået Renamos formand, Afonso Dhlakama, til at se Simango som en rival til sin lederpost. Den civilingeniør-uddannede Simango stille-

Udfordrer. Borgmesteren i byen Beira, Daviz Simango, udfordrer nu 34 års Frelimo-styre i Mozambique.

de op som uafhængig kandidat og genvandt borgmesterposten med 61,3 pct. af stemmerne. Den sikre sejr bidrog til stiftelsen af MDM i marts og Daviz Simangos annoncering af sit præsidentkandidatur tre måneder senere.

– Nogle vil sige, at det er for tidligt at stille op. Men Renamo er splittet og vil miste mange stemmer, så det var nødvendigt med et nyt, og troværdigt, alternativ til Frelimo, påpeger Daviz Simango.

Udsat for attentat

Han er blevet advaret om, at han spiller højt spil ved at rokke ved et forstenet politisk system med to gamle arvefjender. Flere lokale MDM-kontorer er blevet chikaneret af Frelimo- og Renamo-fodfolk, og i juli blev Daviz Simango udsat for et attentatforsøg under en tale i byen Nacala i det nordlige Mozambique. Bag det fejlslagne angreb stod håndlangere for Renamo, der traditionelt har en stærk position i Nordmozambique. Hændelsen

skræmte ikke Daviz Simango. Tværtimod opfatter han sagen som god reklame.

– Det fik mig til at fremstå stærkere i folks øjne, fordi det viste, at andre partier har det skidt med min og MDM's tilstedeværelse. Skulle nogen ønske at dræbe mig, kan det ske hvor som helst, siger Daviz Simango.

Forældre henrettet af Frelimo-folk

Drab har han haft helt tæt inde på livet. For cirka 30 år siden blev Daviz Simangos forældre nemlig likvideret under aldrig opklarede omstændigheder, efter at hans far, Uria Simango, som daværende vicepræsident for Frelimo var faldet i partiets unåde i 1974. Daviz Simango afviser, at hans politiske karriere er drevet af lyst til hævn over Frelimo.

– Jeg vil diskutere politik med alle parter i Mozambique. Gør modstanderne noget godt, vil MDM og jeg se på, hvordan vi kan bruge det; finder vi modpartens forslag dårlige, vil vi komme med idéer til at forbedre dem.

Sådan fungerer et moderne demokrati. Minoriteten vil prøve at få magten ved at være konstruktiv, siger Daviz Simango. Den strategi vil han anvende, hvis Frelimo og landets siddende præsident, Armando Guebuza, igen sejrer ved valget 28. oktober.

– Så må vi erkende, at vi kæmpede forgæves mod arrogancen i denne omgang og fokusere på at vinde valget i 2014, konstaterer Daviz Simango.

Ved redaktionens afslutning var Mozambiques politiske landskab i oprør, fordi landets valgkommission har udelukket MDM og en række mindre partier fra at stille op i flere af Mozambiques 13 valgkredse.

Henrik Lomholt Rasmussen er informationsmedarbejder for Mellempfolkligt Samvirke i Mozambique.

POLITISKE PARTIER I MOZAMBIQUE:

Frelimo (Fronten til Mozambiques Befrielse). Regeringsparti siden uafhængigheden i 1975. Leder: Den genopstillende præsident Armando Guebuza. Stiftet i 1962 for at kæmpe for uafhængighed af kolonimagten Portugal.

Renamo (Mozambiques Nationale Modstand). Leder: Præsidentkandidat Afonso Dhlakama. Landet eneste reelle opposition blev dannet i 1976 med støtte fra landets højreorienterede apartheidstyre som en oprørsbevægelse mod det marxistisk inspirerede Frelimo.

MDM (Bevægelsen for et Demokratisk Mozambique). Leder: Præsidentkandidat Daviz Simango. Stiftet i marts 2009.

50 andre partier kommer til live ved valgene, men er uden politisk indflydelse.

ET ZIMBABWE LIGHT?

Analyse: To politiske iagttagere tegner et dystert billede af Mozambiques demokrati før landets præsidentvalg om få uger. Et nyt parti hilses velkomment.

Af Henrik Lomholt Rasmussen

Demokratiet skranter i Mozambique før landets præsident- og parlamentsvalg 28. oktober i år. Det siger João Pereira, professor i statskundskab ved Eduardo Mondlane Universitet i det sydøstafrikanske lands hovedstad, Maputo.

– Det tekniske med afholdelse af valg er på plads, og forfatningen er af høj standard. Men reelt er kvaliteten af det mozambiquiske demokrati ringe. Landet domineres af regeringspartiet Frelimo, der kontrollerer domstole, politi og resten af statsapparatet, favoriseres af medierne og har langt flere ressourcer

end en splittet opposition. På den måde kan man kalde Mozambique for en blød udgave af Zimbabwe, siger João Pereira.

Han har ikke meget tilovers for sit lands politikere, som får prædikatet levebrødspolitikere med et gigantisk L.

– I et land med tårnhøj arbejdsløshed er en politisk karriere en vej til overlevelse for mange. Derfor er Mozambiques demokratiske valg bare en blåstempling af, hvordan den politiske elite fra Frelimo og oppositionspartiet Renamo vil dele kagen. Ingen mozambiquiske politikere er for alvor interesseret i at levere forbedret service til befolkningen, siger João Pereira.

Trætte vælgere

Konsekvensen er, at mange mozambiquere vender demokratiet ryggen ifølge en anden politisk iagttager, Luís de Brito fra Institutet for Socioøkonomiske Studier i Maputo.

– Efter at have stemt tre gange siden Mozambiques første frie valg i 1994 uden at opleve fremskridt er der opstået en vælgertræt-

hed. 36 procent stemte ved valget i 2004 mod 68 procent fem år tidligere, siger Luís de Brito.

Han opfatter sit lands nyeste politiske parti MDM (Bevægelsen for et Demokratisk Mozambique), og dets præsidentkandidat Daviz Simango som et friskt pust.

– MDM baserer sig ikke på fortidens krigsretorik om kamp for uafhængighed uden plads til debat, men på Simangos succes med at føre politik og skabe resultater som borgmester i Beira. Det er nye toner, som appellerer til de veluddannede og unge i de større byer, siger Luís de Brito.

Til gengæld får MDM svært ved at nå de 64 procent af mozambiquerne, som bor på landet.

– Halvdelen af Mozambiques indbyggere er analfabeter, som ikke stemmer efter valgprogrammer, men sætter kryds ud for kendte ansigter og symboler, påpeger Luís de Brito. Derfor afviser han, at Daviz Simango kan slå den nuværende præsident, Armando Guebuza. Men Luís de Brito mener, at MDM kan bide sig fast i parlamentarisk med stemmer fra frafaldne Renamo- og Frelimo-folk samt tidligere sofavælgere.

– Partiet skal opnå mindst 20 procent af stemmerne, hvis det skal være en reel udfor-

drer til Frelimo i 2014, siger Luís de Brito. Professor i statskundskab João Pereira advarer om, at demokratiet er i livsfare i Mozambique.

– Mozambiques egentlige vælgere er det internationale donorsamfund, fordi det står for næsten 60 procent af landets statsbudget.

Det burde være os mozambiquere, der bygger vort land op. Det kunne donorerne facilitere ved at støtte organisationer, som vil skabe kritiske borgere, som forlanger, at politikerne er deres tjenere og ikke, som nu, deres herskere, siger João Pereira.

Læs også voxpop med vælgere i Beira på www.udvikling.dk

MOZAMBIQUE

Areal: 799.380 km²
21,7 millioner indbyggere
Middellevetid: 41,2 år

LANDET ER:
■ Nummer 175 af 179 lande på FN's udviklingsindeks 2008
■ Nummer 126 af 180 lande på Transparency Internationals korruptionsindeks 2009

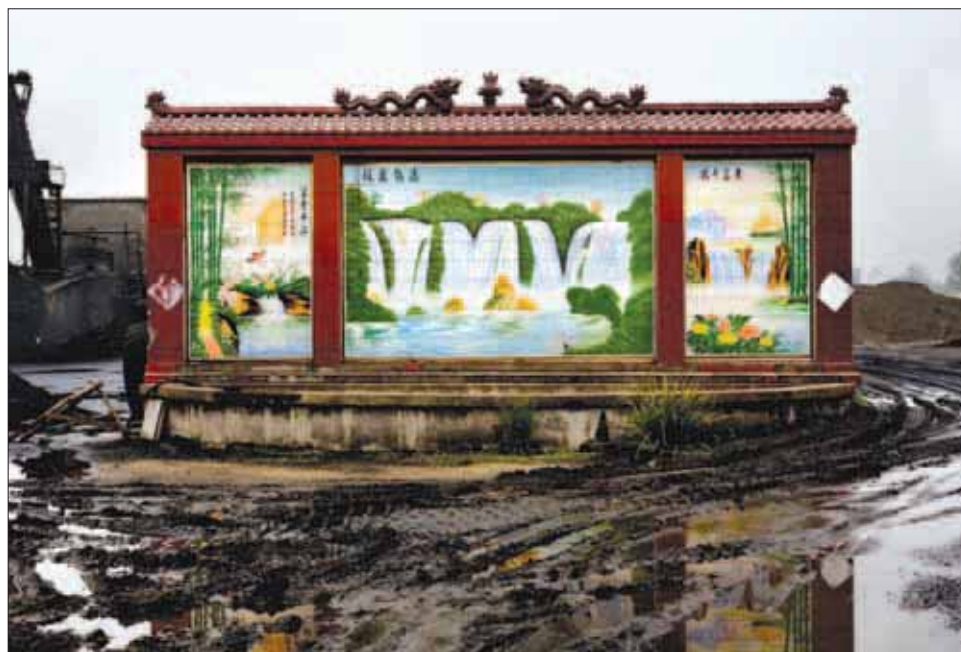
Fotos: Mads Nissen

1

3

4

BYEN MED DE SORTE LUNGER

Da den anerkendte internationale NGO The Blacksmith Institute i 2006 satte sig for at kåre verdens mest forurenede by, faldt valget på industribyen Linfen i det centrale Kinas Shanxi-provins.

Linfen er stedet, hvor man ikke kan hænge vasketøj til tørre, uden at det bliver sort af kul. Byens kulkraftværker, som er en af motorerne bag Kinas galoperende vækst, udsender en tyk, sort røg, der har lagt sig som en stinkende og dødsensfarlig dyne over Linfens fire millioner indbyggere.

Ifølge Verdensbanken ligger 16 af verdens 20 mest forurenede byer i Kina. Kina er verdens største udleder af drivhusgasser, der regnes for en hovedårsag til den menneskeskabte globale opvarmning. /mm

Mads Nissen er fotojournalist på Berlingske Tidende og har boet i Kina. Billederne fra Linfen er taget i 2007 og 2008 og har ikke tidligere været bragt.

2

5

6

SORTE LUNGER (1). En kularbejder tørrer sort kulstøv af ansigtet. Kinas regering taler ofte om at begrænse forureningen, men der er langt fra ord til handling. Virksomheder og lokale regeringer finder smuthuller i miljølovgivningen eller ignorerer den helt.

MENNESKELIG PRIS (2). Astma, bronkitis og lungekræft er blandt konsekvenserne af luftforureningen i Linfen. Samtidig har undersøgelser vist, at mere end halvdelen af drikkevandet i området omkring byen er direkte sundhedsskadeligt.

FULD DAMP (3). Et kulkraftværk i udkanten af Linfen. Mange fabrikker udleder drivhusgasser og spildevand om natten, hvor myndighederne sjældent opdager det. På det seneste er flere fabrikker flyttet væk fra byen og længere vestpå, hvor kontrollen er endnu mindre.

ILLUSION (4). Et idyllisk kinesisk landskabsmaleri pryder indgangen til et kuldepot i udkanten af Linfen. Selvom alle i området mærker forureningen, er her sjældent offentlige protester eller debat, fordi indbyggerne frygter for repressalier fra de lokale myndigheder og fabriksejere.

AFFALD (5). Nord- og Vestkina fungerer som forsyningssted for den blomstrende udvikling langs Kinas østkyst, hvor industribyer som Shanghai og Shenzhen med stor appetit sluger energi og råstoffer til fremstilling af alverdens eksportvarer – Made in China.

NÆSTE GENERATION (6). Luftforureningen i Kina er steget med 50 pct. på ti år, og Kinas miljøministerium forudsiger, at forureningen bliver mindst fire gange værre i de kommende 15 år, med mindre det hastigt stigende kulforbrug og den omsiggribende bilisme begrænses.

FRA BISTAND TIL UDVIKLING

ANALYSE. Startskuddet er gået til en offentlig debat om, hvilken kurs fremtidens udviklingsbistand skal styre efter. Grundtanken er, at bistand har bedre effekt, hvis den støttes af andre instrumenter.

Af Stefan Katić

ENHVER, DER HAR prøvet at styre en sejlbåd, ved, at man i ét væk skal finjustere sejlføringen og give rorpinden et par takker for at få den bedste fremdrift. Af og til skal vandtanken fyldes, havnepenge betales og træværket have en gang linolie. Husker man det, går det støt derudad.

Men engang imellem er tiden inde til den store tur, hvor båden skal løftes på land, bunden skræbes ren, og alt gås efter i sømmene. Sådan en overhaling står det gode skib Danida nu over for.

Dansk bistand skal gennemtænkes på ny – en proces, som udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) søsatte med en kronik i Berlingske Tidende 24. august 2009, og som vil få form af en stort anlagt offentlig debat gennem det næste halve år (se boks).

Slutmålet er en ny strategi for Danmarks udviklingssamarbejde til afløsning for den nu ni år gamle strategi *Partnerskab 2000*. Et dokument, der tegner dansk bistand, som den ser ud i dag med 16 programsamarbejdslande og dertil hørende vand-, miljø- og transportsektorprogrammer etc.

PARTNERSKAB 2000 kom til verden i en tid før klimaforandringer, Kina-i-Afrika, 11. september, finanskrisen og fejlslagne stater blev dagligdags begreber. Tiden er med andre ord løbet fra Partnerskab 2000-strategien.

Ordet er nu frit i det næste halve års diskussion om form og farve på fremtidens danske bistand.

Alt er i princippet til debat. Alligevel er der nogle klare pejlemærker i debatoplægget – temaer, som formentlig bliver grundstenene i den ny strategi, som regeringen planlægger at præsentere til maj næste år.

FRA BISTAND TIL udvikling, hedder denne artikel.

Og netop dét er kernen i hele kursskiftet: Fra den noget pengeoverførsels-fokuserede bistand til det bredere begreb *udvikling* – her betræder Danida i øvrigt samme sti som en række andre donorer.

Der bliver således ikke tale om en ny strategi for udviklingsbistand, men for *udviklingspolitik*. Det kan synes som retorisk pindehuggeri, men ordvalget er bevidst: Nedtoningen af ordet 'udviklingsbistand' skal signalere, at

vægten flyttes fra pengeoverførsler til dialog og samarbejde.

Bag nedtoningen af 'udviklingsbistand' til fordel for 'udviklingspolitik' ligger også det budskab, at bistanden har bedre effekt, hvis den støttes af andre instrumenter. 'Udviklingspolitik' rummer en bred vifte af andre politikker: Erhvervspolitik. Sikkerheds- og forsvarspolitik. Klimapolitik.

Danmarks samspil med udviklingslandene vil i langt højere grad ske gennem disse politikområder (en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal give input til den ny strategi, er i den anledning blevet nedsat). Et aktuelt eksempel er Udenrigsministeriets nye Somalia-strategi (se side 6).

OG NU VI TALER Somalia: Støtte til at stabilisere fejlslagne stater vil givetvis få en prominent plads i den ny strategi. Verdens fejlslagne stater vil – ikke mindst på grund af den destabiliserende effekt, de har på de regioner, de ligger i – blive et stadig vigtigere område for en dansk indsats. Dansk bistand har i en årrække støttet opbygningen i en række u-lande præget af relativ stabilitet (selvom det hurtigt kan vende, som det skete i Uganda for nylig) og styret af demokratisk valgte regeringer, som man kunne have en rimelig dialog

med. Lav-risiko-stater, hvor man kunne forvente – og påvise – at bistanden gav resultater. Danmark yder også en indsats i Afghanistan og Sudan, men hvad med lande som fx Congo og Pakistan – hamrende svære at arbejde i, men af stor sikkerhedsmæssig betydning?

DET STÅR OGSÅ ret klart, at Danmarks nye udviklingsstrategi vil få hovedfokus på verdens fattigste kontinent: Afrika. Og så vil den uden tvivl også følge op på Afrika-kommissionens anbefalinger om at fremme *erhvervsudviklingen* i de afrikanske lande, så de på sigt selv kan finansiere de sociale sektorer, som i dag i høj grad betales af donormidler.

ET ANDET SPØRGSMÅL er, om Danmark kommer til at reducere antallet af samarbejdslande og indsatsområder. Filosofien lyder: Vil man have indflydelse, må man være til stede med en vis vægt. Det betyder en række *fravalg*, som uden tvivl vil medføre murren i krogene, fx blandt en række NGO'er. Men kravet om en mere *effektiv bistand* er kommet til at fylde stadig mere de seneste år; som formuleret i Paris-erklæringen i 2005 og fulgt op i 2008 med de såkaldte Accra-principper.

I en verden, hvor bistanden næppe øges lige med det samme, vokser behovet for en bedre arbejdsdeling og koordinering mellem donorerne. Også antallet af donorer er i vækst.

En stadig større rolle spiller en række store fonde såsom Den Globale Fond til Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria samt Bill & Melinda Gates Fund, som er langt større end mange nationale donorer. Ydermere er en række nye aktører såsom Kina, Indien, Sydafrika og flere arabiske lande kommet til som donorer. Samtidig blegner bistanden størrelsesmæssigt i forhold til Kina, Rusland og andre landes private investeringer i Afrika i disse år. Meget er i forandring.

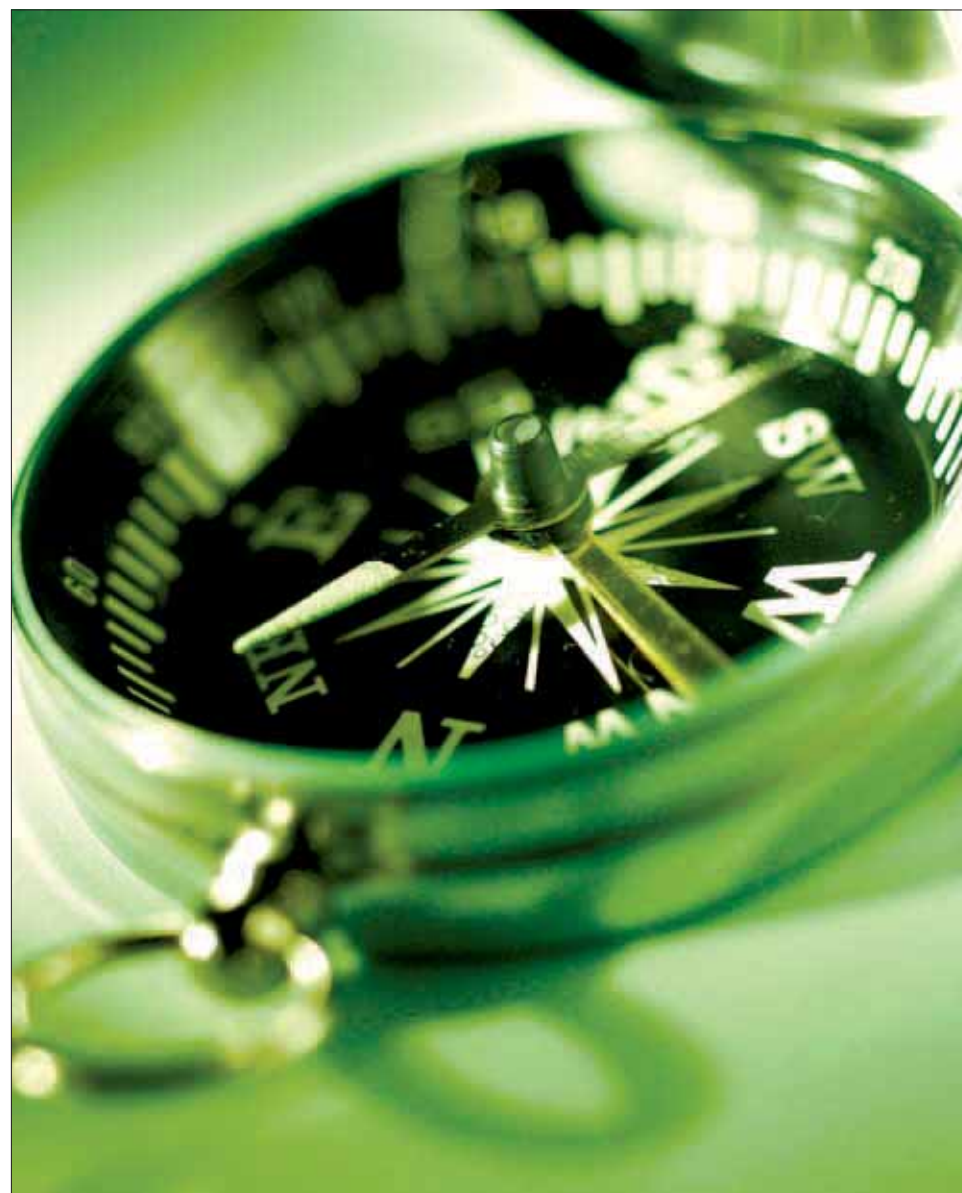
UDVIKLINGSMINISTERENS kronik lægger op til, at det ikke længere er nok at måle *fattigdom* ud fra den noget rigide indkomst-per-dag-målestok, men man må i høj grad også inddrage folks sikkerhed, rettigheder og udfoldelsesmuligheder i den samlede og bredere vurdering af, hvad det vil sige at være fattig.

Der lægges med andre ord op til et udvidet fattigdomsbegreb, som også vil give en større fleksibilitet i forhold til, hvor de danske bistands ... undskyld, *udviklings*-midler skal bruges.

FLERE UDFORDRINGER: Ejer-skab – her og ude. Alt handler om at få u-landenes regeringer til at tage et stadig større ansvar for udviklingssamarbejdet. Men samtidig er det danske skatteyderes præferencer, der definerer, hvordan bistanden skal sendes ud. Skatteyderne bakker måske nok op om dansk u-landsbistand lige nu, men gør de også det om ti år? Når billedet af u-landskvinden ved Danida-vandpumpen er afløst af budgetstøtte, donorharmonisering, mainstreaming og andre udmærkede, men svært kommunikerbare tiltag?

Stefan Katić er redaktør for Udvikling, som i de kommende numre vil følge *odysséen frem mod en ny strategi*.

Hvilken kurs skal den danske indsats i udviklingslandene følge de kommende år? Offentligheden inviteres til at give et bud. Foto: Colourbox.com.

PROCESSEN SKUDT IGANG

Offentligheden inviteres til at bidrage til at formulere Danmarks nye udviklingspolitik. Det sker i form af en række møder, blogs, høringer og fire caféarrangementer mv.

MØD OP OG VÆR MED

Datoer og temaer for de tre næste caféarrangementer er:

- 21. oktober:** Privatsektordrevet økonomisk vækst og beskæftigelse
 - 12. november:** Befolkningstilvækst, migration og urbanisering
 - 9. december:** Fred, sikkerhed og skrøbelige stater
- Sted: Udenrigsministeriets kantine.
Tilmelding: huc@um.dk

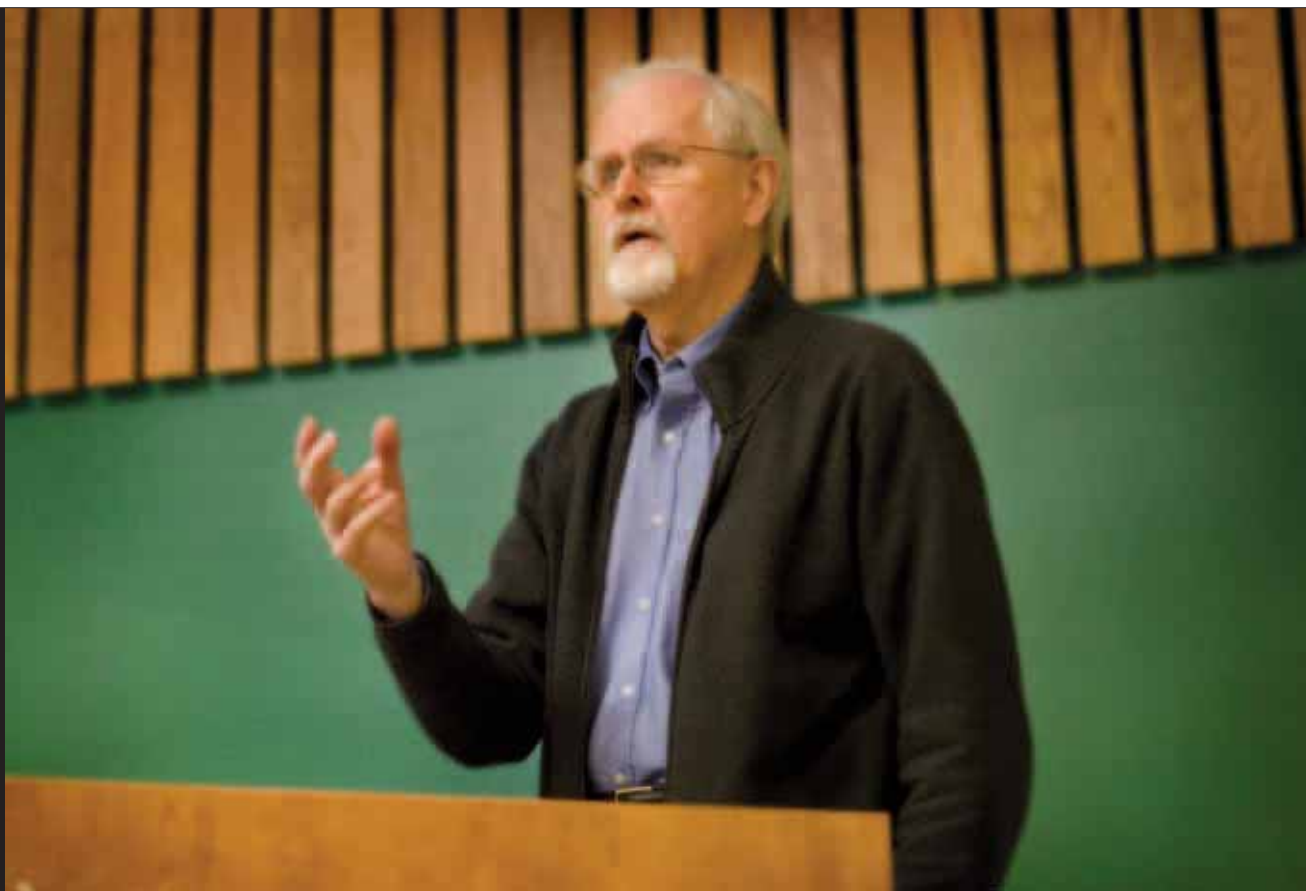
VERDENS **VIGTIGSTE** DANSKER

Udvikling har bedt tre udviklingseksperter gøre det umulige: Udpege de fem danskere, der har størst indflydelse på bekæmpelsen af global fattigdom. "Vinderen" er landbrugsforsker Per Pinstrup-Andersen.

Nummer 1:

Per Pinstrup-Andersen, landbrugsforsker ved Cornell University i USA, er ifølge *Udviklings* panel den dansker, der har størst indflydelse på bekæmpelse af global fattigdom.

Foto: Cornell University.

1. PER PINSTRUP-ANDERSEN LANDBRUGSFORSKER

Født 1939 ved Nibe. Professor i fødevareøkonomi ved Cornell University i USA fra 1987 til 1992 og igen siden 2003. Generaldirektør for FN's forskningsinstitut for fødevarepolitik (IFPRI) fra 1992 til 2002. Ph.d. i landbrugsøkonomi.

Han voksede op på en gård i Nordjylland og arbejdede i en årrække på en gård, inden han uddannede sig til jordbrugsøkonom på Den Kgl. Veterinær- og Landbrugshøjskole og Oklahoma State University, hvor han fik sin ph.d. i 1969. I begyndelsen af 1980'erne ledede han et forskningsprogram på

IFPRI i Washington, inden han blev professor i fødevareøkonomi på Cornell University i staten New York.

I 1992 vendte han tilbage til IFPRI som generaldirektør og var med til at gøre instituttet til en af verdens førende tænketanke inden for sult og underernæring. Som IFPRI-chef stod han bag verdens hidtil mest omfattende forskningsprogram om global fødevarer sikkerhed, *The 2020 Vision Initiative*, som gjorde verden opmærksom på den fødevarerkrise, u-landene i dag står i. Initiativet har været med til at vende nedgangen i donorstøtte til landbrugsudvikling.

Efter tiden på IFPRI vendte han igen tilbage til Cornell University, hvor han stadig arbejder. I løbet af sin karriere har han forsket i anvendelsen af bioteknologi og gensplejsning til forbedring af landbrugsafgrøder og i økonomisk udvikling med

vægt på bekæmpelse af fattigdom, sult og underernæring i u-landene. Hans forskning er bl.a. anerkendt for at have påvist, at politiske prioriteringer er mindst lige så afgørende for global fødevarer sikkerhed som teknologiske og videnskabelige fremskridt.

For sit arbejde har han modtaget en række hædersbevisninger, heriblandt The World Food Prize og DR's Rosenkjær-pris. I den forbindelse holdt han en række foredrag, som kan høres på dr.dk/p1/rosenkjaer.

"Per Pinstrup-Andersen er den højest profilerede dansker, når det gælder bekæmpelse af global fattigdom. På landbrugsområdet er han en central international profil, som har haft afgørende indflydelse på global fødevarepolitik," siger panelet.

Fortsættes side 12

PROCESSEN

Med inspiration fra avisen *OmVärlden*, udgivet af det svenske bistandsdepartement Sida, besluttede *Udviklings* redaktion at udpege **verdens vigtigste dansker**, det vil sige den person, der har størst indflydelse på bekæmpelsen af global fattigdom.

Vi sammensatte et panel bestående af tre personer med internationalt overblik og erfaring fra Udenrigsministeriet, EU- og FN-systemerne, Verdensbanken og den politiske og akademiske verden (se boks til højre).

Vi lod det være op til panelet selv, hvordan "vigtighed" skulle defineres. Eneste krav var, at personerne på listen *ikke* måtte repræsentere Danmark, hvilket udelukker blandt andet ministre, folkevalgte og Udenrigsministeriets ansatte.

Panelet valgte at udarbejde en rangordnet liste på fem personer.

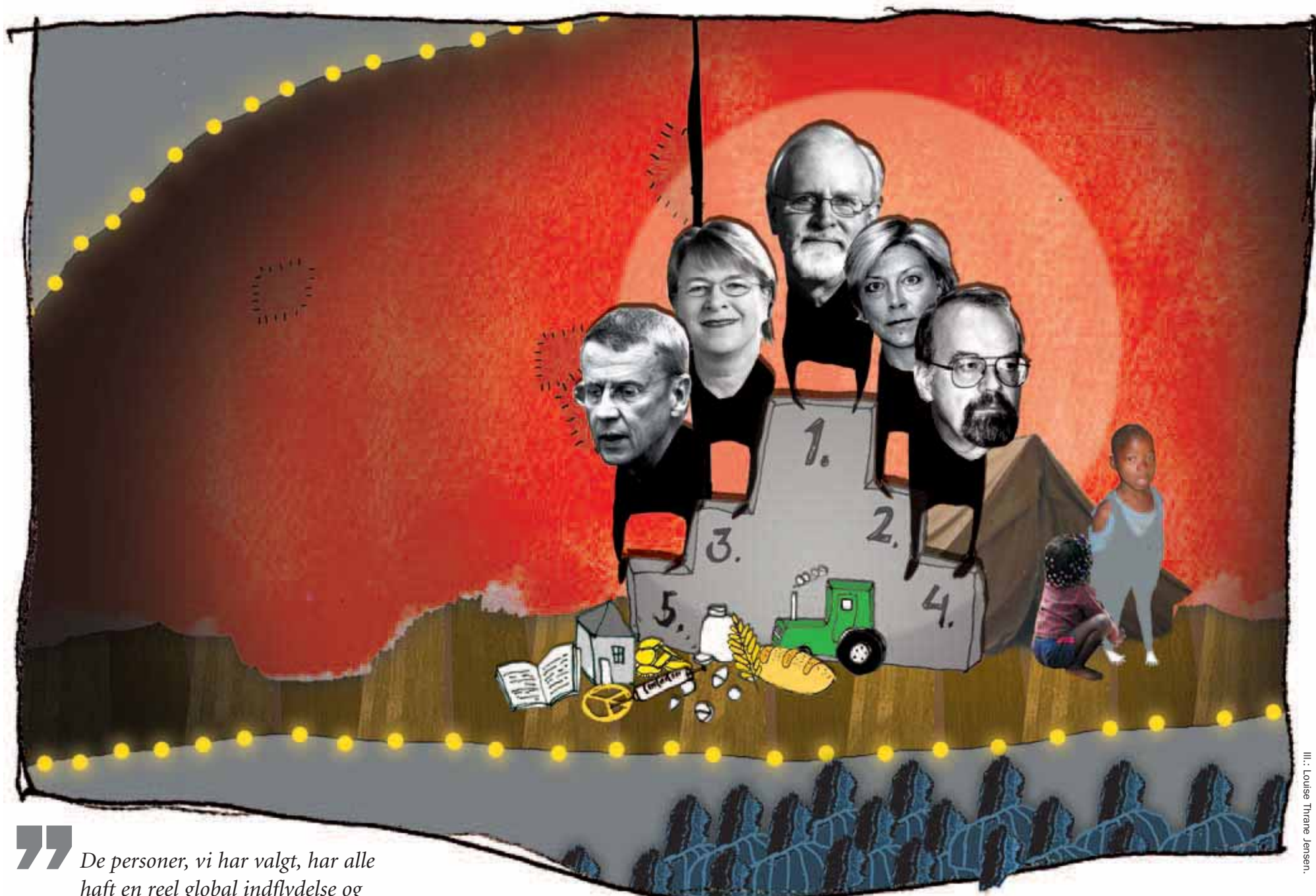
– De personer, vi har valgt, har alle haft en reel global indflydelse og ikke blot udfyldt en plads i et system. I deres karrierer har de vovet pelsen og vist mod, integritet og et stort personligt engagement. De er af den kaliber, der kan flytte udvikling, sagde panelet bagefter.

PANELET

■ **Nanna Hvidt**, direktør for Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) siden 2005. Har tidligere arbejdet for EF-Kommissionen og Udenrigsministeriet, blandt andet som kontorchef.

■ **Lauritz B. Holm-Nielsen**, rektor for Aarhus Universitet siden 2005. Tidligere rektor for Forskerakademiet og *lead scientist* ved Verdensbanken i Washington, D.C. Medlem af regeringens Afrika-kommission.

■ **Jørgen Estrup**, udviklingskonsulent og formand for FN-forbundet. Tidligere cheføkonom i FN's organisation for industriel udvikling (UNIDO) og radikalt medlem af Folketinget, hvor han var formand for Udenrigsudvalget.

”De personer, vi har valgt, har alle haft en reel global indflydelse og ikke blot udfyldt en plads i et system.

Udviklings panel.

Reel global indflydelse. Verdens fem vigtigste danskere ifølge Udviklings panel. Fra venstre: Peter Aaby, Ellen Margrethe Løj, Per Pinstrup-Andersen, Lise Lotte Leicht og Peter Hansen.

(... fortsat fra side 11)

2. LISE LOTTE LEICHT MENNESKERETTIGHEDS- FORKÆMPER

Født 1962 i Gladsaxe. Direktør for EU-kontoret i den internationale NGO Human Rights Watch, som modtog FN's menneskerettighedspris i 2008. Tidligere programdirektør for The International Helsinki Federation for Human Rights (IHFHR) i Wien og medarbejder ved Dansk Institut for Menneskerettigheder. Har dokumenteret krænkelser af menneskerettigheder i en række konfliktzoner verden over og skrevet adskillige artikler om emnet for internationale tidsskrifter. Uddannet jurist.

”Lise Lotte Leicht er uhyre kompetent på menneskerettighedsområdet. Hun har styrket civilsamfundets rolle i fattigdomsbekæmpelse og holdt donorlandene fast på, at der skal være sammenhæng mellem udenrigs- og udviklingspolitik. Hun er en ildsjæl, som stædigt har forfulgt sager over det meste af verden,” siger panelet.

3. ELLEN MARGRETHE LØJ FN-DIPLOMAT

Født 1948 i Gedesby på Falster. Siden 2008 leder af FN's samlede indsats i Liberia og i spidsen for 13.000 FN-tropper. Ansat i Udenrigsministeriet i 1973, hvor hun har været chef for Sydgruppen Danida) og ambassadør i Israel og Tjekkiet. Fra 2001 til 2007 Danmarks ambassadør ved FN i New York, således også i juni 2006 under Danmarks formandskab for FN's Sikkerhedsråd. Medlem af regeringens Afrika-kommission. Uddannet cand.polit.

”Ellen Margrethe Løj er en exceptionelt dygtig og meget lyttende diplomat, som på forbilledlig vis forvaltede Danmarks formandskab for FN's Sikkerhedsråd og nu leder FN's indsats i Liberia med vovemod og stort personligt engagement,” siger panelet i sin begrundelse.

4. PETER HANSEN FN-DIPLOMAT

Født 1941 i Aalborg. Diplomat-In-Residence på Fordham University i staten New York i USA siden 2005. Generalkommissær for FN's hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge UNWRA fra 1996 til 2005. Eksekutivdirektør for FN's center for transnationale virksomheder UNCTC fra 1985 til 1992. Har desuden været FN's generalsekretærs særlige udsending for fredsprocessen i Mellemøsten og konsulent for en række internationale organisationer. Uddannet cand.scient.pol.

”Peter Hansen er adskillige gange gået i brechen for at forsvare palæstinensiske flygtninges eksistensgrundlag i konfrontationerne med staten Israel. På samme vis har han kæmpet for at sikre u-landene en bedre position over for multinationale selskabers virke, også når det har været upopulært i Vesten,” siger panelet.

5. PETER AABY SUNDHEDSFORSKER

Født 1944 i Sverige. Leder af Statens Serum Instituts forskningsstation i det vestafrikanske land Guinea-Bissau siden 1983. Desuden professor i international sundhed på Københavns Universitet. Har siden 1970'erne arbejdet med sundhedsproblemer i u-lande med særligt fokus på akutte infektioner, herunder mæslinger, polio og skoldkopper. Hans forskning har sæt tvivl om WHO's anbefalinger for sundhedsforebyggelse i u-lande. Uddannet antropolog.

”Peter Aabys forskning er omdiskuteret, men samtidig så banebrydende, at selv hans modstandere må tage ham alvorligt. Han har haft afgørende indflydelse på, hvordan WHO har tacklet hans kerneområder, især mæslinger,” siger panelets tre vismænd.

Research: Mads Mariegaard.

FN's hovedkvarter i New York. Billedet er fra filmen *Diplomacy*, som i 2006 fulgte Danmarks daværende FN-ambassadør Ellen Margrethe Løj under det danske formandskab for FN's Sikkerhedsråd. Foto: Adam Philip.

KUN FÅ DANSKERE PÅ TOPPOSTER

Danmark halter efter resten af Skandinavien, når det gælder internationale topposter. Problemet er at finde kandidater, der vil søge stillingerne, siger Udenrigsministeriet, som nu øger indsatsen.

Af Mads Mariegaard

Flere tunge poster i FN, EU, Verdensbanken og andre internationale organisationer skal besættes af danskere. I hvert fald hvis det står til Udenrigsministeriet.

Der findes ingen officielle tal for, hvor mange danskere der besidder stillinger i internationale organisationer, men ifølge tidsskriftet *Development Today* har Danmark kun tre ud af de i alt 22 internationale topposter, som i øjeblikket er besat af folk fra de nordiske lande.

I september nedsatte Udenrigsministeriet et udvalg, som skal holde øje med, hvornår internationale poster bliver ledige, og være med til at sørge for, at egnede danske kandidater søger – og med lidt held – får posterne.

Arbejdet er blevet endnu vigtigere, nu hvor Irlands befolkning netop har godkendt EU's Lissabon-traktat. Det kan føre til oprettelsen af en fælles udenrigstjeneste, og dermed bliver der et nyt forum, hvor danskere kan gøre sig gældende.

Poster gavner Danmark

I 2006 foretog Udenrigsministeriet en analyse af globaliseringens betydning for udenrigstje-

nesten. Analysen pegede på, at det er vigtigt at placere danskere på internationale topposter, fordi globaliseringen øger internationale organisationers betydning og evne til at fastlægge internationale normer.

Derfor passede det Danmark godt, da FN's generalsekretær året efter, i 2007, satte daværende FN-ambassadør Ellen Margrethe Løj i spidsen for verdensorganisationens samlede indsats i Liberia med den 13.000 mand store FN-styrke.

– Ellen Margrethe Løj og andre danskere på internationale poster repræsenterer ikke danske interesser. Alligevel drager Danmark stor nytte af dem, fortæller Birgitte Møller, specialkonsulent i Udenrigsministeriets Center for koncern-HR og -ressourcer med særligt ansvar for fremme af danske ansættelser i internationale stillinger.

– De kan påvirke internationale organisationer med danske værdier, fx ligestilling og gennemsigtighed, og samtidig være med til at styrke organisationernes legitimitet. Vi har også stor gavn af de erfaringer og kontakter, danskere tager med hjem fra internationale stillinger, siger hun.

Ingen modstand fra FN

Udenrigsministeriets satsning på internationale stillinger kommer, efter at Danmark i nogle år har været svagt repræsenteret på internationale topposter. Tidsskriftet *Development Today* vurderede for to år siden, at danske nedskæringer i bidraget til FN-organisationen UNDP kunne forklare de få poster.

På samme måde kan man i dag spørge, om en planlagt nedskæring på 25 mio. kr. i støtten til Unicef og UNFPA vil svække danske

kandidaters chancer. Men det afviser Birgitte Møller. Hverken FN eller andre internationale organisationer gør modstand mod danske kandidater, vurderer hun.

– Problemet er at finde danske kandidater, der vil søge posterne. De har det godt herhjemme og er bekymrede over at tage ud, fordi stillingerne kan indebære lavere prestige, dårligere løn- og ansættelsesvilkår samt problemer med at finde jobs til deres ægtefæller, siger Birgitte Møller.

”

Problemet er at finde danske kandidater, der vil søge posterne. De har det godt herhjemme og er bekymrede over at tage ud.

Birgitte Møller, specialkonsulent i Udenrigsministeriets Center for koncern-HR og -ressourcer.

– Hertil kommer, at international erfaring ikke vægtes særligt højt herhjemme, hverken af offentlige eller private arbejdsgivere, fortsætter hun.

Ifølge Udenrigsministeriets egne oplysninger har 54 medarbejdere lige nu orlov fra ministeriet for at varetage internationale stillinger. Hvor mange danskere, der pt. sidder på internationale topposter vides ikke, da organisationerne ikke fører tal på deres ansattes nationalitet.

Se også www.internationalestillinger.um.dk
Mads Mariegaard er journalist på Udvikling.

I INTERNATIONALT TOP-JOB:

5 DANSKERE I FN-SYSTEMET

Peter Due, vicedirektør, FN's fredsbevarende styrker
Ellen Margrethe Løj, FN's særlige repræsentant i Liberia
Finn Reske-Nielsen, FN's særlige repræsentant i Timor-Leste
Jakob Simonsen, chef, nordisk kontor, FN's udviklingsprogram (UNDP)
Peter Taksø-Jensen, assisterende generalsekretær, FN's juridiske tjeneste

5 DANSKERE I EU-SYSTEMET

Torben Brylle, EU's særlige repræsentant Sudan
Morten Kjærum, direktør, EU's kontor for fundamentale rettigheder
Michael Matthiessen, EU's høje repræsentant Javier Solanas særlige repræsentant for menneskerettigheder
Steffen Stenberg-Jensen, direktør, EU-kommissionens kontor for humanitær bistand (ECHO)
Kai Vittrup, chef, EU's politimission i Afghanistan

5 DANSKERE I DE FINANSIELLE INSTITUTIONER

Inger Andersen, sektordirektør for bæredygtig udvikling i Mellemøsten og Nordafrika, Verdensbanken (WB)
Torben Bellers, stedfortrædende direktør for Canada, Irland, Holland, Finland og Skandinavien i Den Asiatiske Udviklingsbank
Benedicte Vibe Christensen, direktør, Den Internationale Valutafonds (IMF) Afrika-kontor
Sten Lau Jørgensen, sektordirektør for menneskelig udvikling i Mellemøsten og Nordafrika, Verdensbanken (WB)
Jacob Kolster, direktør for Egypten, Sudan og Tunesien i Den Afrikanske Udviklingsbank

Listerne er i alfabetisk orden og ikke fyldestgørende. Kilder: Udenrigsministeriet m.fl.

FRA UDVIKLINGS SUNDHEDSBLOG:

HVEM BETALER BENZINEN?

Sundhedsadministrationen i det nordlige Ghana er desperat. Der er ingen penge til benzin, og syv unge sygeplejerstuderende skal køres til lokale sundhedscentre, hvor de skal i praktik.

Tekst og fotos:

Anna Aaby og Jesper Breining, Sissala

Med tøvende skridt går vi mod direktørens kontor i sundhedsadministrationens bygnin-
ger i det nordlige Ghana.

Vi føler os som skolebørn, der skal stå ret for lektor Blomme i et pludseligt surrealistisk flashback til Det forsømte forår – og som ved, at det bliver modbydeligt, og at selvom vi er uskyldige, står spanskroret i hjørnet og hopper af bare lyst til at svirpe gennem luften.

Vi trækker vejret dybt og træder ind på kontoret.

Det er ikke, fordi sundhedsadministrationen (DHA) er et dårligt sted at arbejde. Det er en organisation som alle andre med medarbejdere i alle klasser. Nogle meget engagerede og nogle meget lidt engagerede, nogle bragende dygtige og nogle tæt på udelige, nogle i højt humør og nogle så sure som citroner.

Det er heller ikke, fordi direktøren er en led skiderik. Han er dygtig og på mange måder en god leder. Han er kulsort og har kæmpestore hænder og fødder og en dertil svarende vom, og så når han op til lige under loftet. Ansigtet er venligt, for det meste, med grove træk og store læber. Han forstår at prioritere ressourcerne i distriktet og er fremsynet og som oftest med på at prøve nye initiativer af.

Men i dag er han eddikesur!

Pengene mangler

Det er ikke let at være sundhedsadministration i det nordlige Ghana i disse tider. På grund af finanskrisen, det nylige regeringsskifte, der har betydet en spritny flok embedsmænd i ministerierne, og en geografisk placering derude, hvor kragerne vendte om for længe siden, står det sløjt til med økonomien.

I hele 2009 er der ikke givet penge til DHA's sundhedsaktiviteter, bortset fra en smule i januar. Til administration af foretagendet – deriblandt penge til brændstof, som er vældigt vigtigt, når der er så langt ud til de fjerneste dele af distriktet – er der ikke givet penge siden maj. I april og maj har beløbet tilmed været halveret, og DHA venter stadig på resten.

I dag er DHA helt desperat. De har ikke en

En tømrer monterer en tavle på sundhedsadministrationen i det nordlige Ghana. Tavlen skal gøre sundhedsadministrationens benzinforsbrug mere gennemsigtigt. Få hele historien om tavlen på www.udvikling.dk

rød reje til at købe diesel for, og der står syv unge sygeplejerstuderende, som skal i praktik på lokale sundhedscentre, og fnisende venter på at blive kørt derud. Ingen havde nogen anelse om, at de kom i dag. Direktøren har derfor, som så ofte før, spurgt os, om vi kan give et lån (forfatterne er udsendt af NGO'en IMCC Uland; se boks, red.).

Det slår os, hvor ydmygende det må være for en leder i direktørens position. Veluddannet. Ja, han har oven i købet taget en Master i Public Health i Danmark, og så må han nærmest kravle på knæ hen til os, to unge udviklingsarbejdere, for at bede om sølle 50 Ghana-cedis (under 200 kr.). Vi lover ham at tage sagen op og vende tilbage med svar, så snart vi kan.

Som Kaj Holger i 'Krøniken'

Det er dét svar, vi er på vej ind på direktørens kontor med. Kontoret er dunkelt, fordi der er skodder for vinduet. Der er fuldt af mennesker i de bløde møbler langs væggen i det lille værelse. Stemningen er som til et bestyrelsesmøde i en konkurstruet virksomhed. Ingen siger noget. Direktøren sidder og skriver noget ned. Han ser ikke op. Vi sætter os forsigtigt.

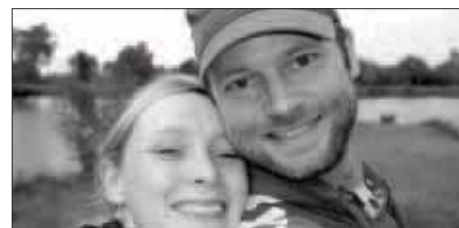
Ghanesisk lederstil er – må vi erkende – ikke ulig Kaj Holgers jerngreb om radiofabrikken Bella i Krøniken. Der er tale om et nærmest patriarkalsk system. Man gør, hvad chefen siger, hverken mere eller mindre. Derfor udviser de medarbejdere, der sidder på

stolene omkring os, heller ikke meget selvstændigt initiativ. Men direktøren ved godt, at det er anderledes i Europa, og han giver os lov at tale og forklare.

Direktøren er ikke just i humør til hyggesnak, men vi gør for 117. gang opmærksom på, at vi ikke er en donor, men en samarbejdspartner, og at vi ikke kan tilbyde kapital, men hænder, hjerner og hoveder. Det ved han godt, og det ved vi, han ved. I vores projektdokumenter er udførligt beskrevet, hvad vi har lov at bruge Danidas penge på.

'Gap-filling' er med god grund et tabu i udviklingsarbejde. Selv hvis vi hjælper med penge denne dag, kan vi på ingen måde hjælpe dem ud af den finansielle krise, de står i. På den anden side er en velfungerende sundhedsadministration en absolut forudsætning for vores projekt, og et af vores vigtigste mål er netop at opbygge kapacitet i sundhedsadministrationen. Så hvad gør vi?

Læs svaret til direktøren og resten af blogindlægget på www.udvikling.dk

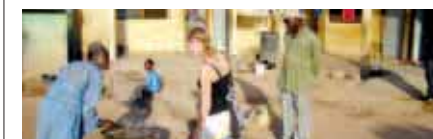
TIDLIGERE INDLÆG PÅ SUNDHEDSBLOGGEN PÅ WWW.UDVIKLING.DK:

31. AUGUST:

TILBAGE TIL 50'ERNE – OG FREMAD!

Provinshovedstaden Tumu er et smørhul med optimisme og foretagsomhed som i efterkrigstidens Korsbæk. På billedet giver lederen af et lokalt sundhedscenter, Madama Ruth, en peptalk om familieplanlægning.

12. AUGUST:

DEN GHANESISKE SUNDHEDSKAMÆLEON

På besøg på bonesetter-klinik i byen Gwollo. Klinikken, som behandler knoglebrud og ledskader, er vidt berømt i det nordlige Ghana og i landene omkring. På billedet laves et urteafkog, som benyttes i behandlingen.

14. JULI:

OBAMA – AFRIKAS FRELSER?

Barack Obama på besøg i Accra. Ghaneserne ser USA's nye præsident som en frelserfigur, der vil trække det sorte kontinent ud af mørket. På billedet ses et skilt, hvor Ghana Commercial Bank byder Barack Obama velkommen til Ghana.

SUNDHEDSBLOG: ÉN LÆGE TIL 100.000 GHANESERE

I det nordlige Ghana må 100.000 mennesker klare sig med én læge og hospitaler, der mangler medicin og ligger en dagsrejse væk. Ikke så svært, at hver tredje vælger medicinmanden.

Hvert år dør millioner af børn syd for Sahara af sygdomme, som kan behandles, fx malaria og diaré. Finanskrisen og de stigende fødevarerpriser er blandt skurkene – Afrikas sundhedssystem er en anden stopklods.

IMCC Uland, en Danida-støttet dansk NGO, samarbejder med Ghanas myndigheder om at forbedre befolkningens sundhed i Sissala-distriktet i Nordghana. Blandt NGO'ens udsendte er cand.mag. Jesper Breining og stud.med. Anna Aaby.

På www.udvikling.dk går de to udsendte tæt på Ghanas sundhedssystem – de fortæller, hvordan daglige udfordringer klares, når benzinudgifterne ikke er budgetteret, aids-penge havner i de forkerte lommer, og lægen kan være rejst til Europa i overmorgen.

Få besked om nye indlæg: Send mail med teksten "Tilmeld sundhedsblog" til madmar@um.dk.

Læs også Udviklings blogs om EU og klima på www.udvikling.dk

KRONIK

HELST UDEN GUMMI

Afrikas aidsforbrydere. Fattigdom og skinsyge giver de fattige unge afrikanere grund til at dyrke sex uden at bekymre sig om partnerens liv.

Af Kasper Gram-Hansen

De to mennesker, der skal til for at sprede hiv anno 2009, lever som regel i et fattigt u-land, og deres sexadfærd er en skinsyg kollektiv destruktion. De må ikke tøve. Den seksuelle tilfredsstillelse må indfries her og nu. Begge ved de alt om hiv, for de er født ind i hiv-generationen, så begivenheden må hurtigt overstås, før det destruktive element i akten får lov til at give sit ansigt til kende. De ved præcis, hvordan hiv smitter, men de foregiver for sig selv, at de intet galt gør, beruset af driften til at falde frit. Og i faldet river de hinanden med. Ubeskyttet sex er livet i det uvisse – forplantet til endnu mere uvished. I uvishedens beruselse videreføres den skadefro adfærd, som viderefører hiv-smitten, og sådan er afrikanernes dominerende relation til hiv-smitten blevet usynlig for en udenforstående. Sådan er de fortabtes lyst til at se andres ulykke blevet en voksende tilgang til aids-epidemien, i de afrikanske medier bekæmpet af reklamer mod aids-kriminalitet: ”Det er strafbart at smitte andre med hiv.”

Jeg kender disse strafværdige aids-forbrydere efter mere end 2½ års arbejde med hiv/aids i Afrikas fattige ungdomsmiljøer. Men aids-forbryderne er en del af en ny kollektiv destruktion, som overhovedet ikke kan straffes. Aids-forbryderne er alle de fattige unge mænd og kvinder, som sveder dagen lang for en sølle dagsarbejderløn, og som, når endelig dagen er omme, ved, at nu er der kun en enkelt fantastisk ting tilbage: sex. Vel at mærke ubeskyttet, fri sex. Som fremmede i det samme land mødes de og dyrker fri sex. De nyder hinanden, men ikke kun hinanden. De nyder også uvisheden, de nyder faldet ned i mørket, faldet ned i en andens krop. Den fortabte, som frygter at være smittet, griber ud efter sin jævnaldrende i mørket, og river hende med ned i dette mørke: Stemmen hvisker dybt i hjertet skinsygens parole: Hvorfor ham og ikke mig? Hvorfor mig og ikke ham?

Fattigdom og destruktiv skinsyge – at ingen bør tro sig fri for hiv – giver de fattige unge afrikanere grund til at dyrke sex uden at bekymre sig om partnerens liv. Ofte virker skinsygen som hos barnet, der bliver vred på sin ven, fordi vennen altid er den heldige; eller som hos den voksne, der håber på, at den kloge kollega en dag vil tage fejl. Skinsyge griber de ud efter dem, der tror sig fejlfrie. Og fordi de er fyldt til halsen af denne lyst til at se andre falde, kan de ikke holde latteren tilbage, når det endelig sker, når virusserne endelig har fået bugt med endnu én af deres egne. Driften til at se andres forblindelse iværksætter tusindvis af forførelser hver dag og gør folk i stand til at være netop det, som holder aids-epidemien i gang: upåpasselige. Så skjult

er upåpasseligheden, at folk kan retfærdiggøre sig selv med at ville opnå friheden, at ville nyde livet i dag, mens de faktisk videregiver en skæbnesvanger smitte.

Aids-katastrofens stadige huseren næres i nutidens Afrika af fattigdom, uvished og kollektiv skinsyg destruktion. Snart den ene, snart den anden institution slår fast i flotte målsætninger, at aids er en direkte dræber for al anden udvikling i Afrika. 30 pct. af ungdommen i mange lande visner bort før 40-års-alderen og ligger syge lang tid før da. Op til 1990’erne hed løsningen ‘aids-bekæmpel-

”

Hvad er meningen med at beskytte sig, når man er en fattigrøv uden fremtid?

se’, og man lavede oplysningskampagner for ‘adfærdsændring’. Typificerende karaktertegninger blev anvendt til præsentationen af det fejlhandlende persongalleri med ‘Promiskuitet’ og ‘Sugar Daddy’ i hovedrollerne. Der var med disse oplysningskampagner tegn på positive såvel som mindre positive erfaringer. Ingen steder – måske med undtagelse af Uganda – kunne man registrere nogen dybe-regående forandringer hen imod at bremse

aids-epidemien. Aids og fattigdom blev ved med at være de to kæmpemonstre i Afrikas nutidshistorie, og derfor indså man omkring det nye årtusind, at der måtte en bredere løsning til.

Den ny løsning hed koordinerede aidsindsatser eller mainstreaming af aids – det vil sige, at bevidstgørelsen om aids og beskyttelse af sig selv og andre nu skulle integreres i samtlige andre udviklingsindsatser. Og det er den udfordring, vi stadig står ved i dag. Aids-arbejde bør ikke blot figurere som integreret klausul i samtlige udviklingsindsatser – det være sig offentlige eller civile. Aids bør også opprioriteres i afrikansk uddannelse. Hvor det endnu ikke er sket, bør aids indlægges som fag fra grundskolens 5. klassetrin – et alarmerende behov, hvis vi virkelig vil stoppe aids.

I Danmark trækker vi på skuldrene og tænker, at de jo bare kunne tage og beskytte sig. Men så skulle du prøve at bosætte dig i et slumkvarter med pladsmangel, jobløs og uden udsigt til så meget som en cykel, og med en korrupt regering, der ikke hjælper dig med hverken uddannelse eller arbejde. Hvad er meningen med at beskytte sig, når man er en fattigrøv uden fremtid? De fattige, unge afrikanere bliver hurtigt forfaldne til den kollektive, skinsyge desperation og mødes i frihedens korte sus. Hurtigt sniger de sig ind på et gæstehus og betaler for et værelse. Hun beder ham måske om at købe en pakke kondomer, hvilket han gør. Men da de kommer af med

kludene og ligger på sengelejet, begynder han på sine narrestreger.

- Søde, lad os gøre det uden gummi. Det er meget bedre.
- Men jeg er bange for graviditet. Husk på, at jeg blot er en skolepige.
- Okay, hør her. Jeg lover at trække mig ud, før jeg kommer. Så kan vi undgå, at du bliver gravid.
- Men det er jo også bedst at beskytte sig imod kønssygdomme. Jeg har ikke selv fået taget en test.
- Åh, pyt med det. Jeg er ikke spor bange. Hvad mig selv angår, så er jeg helt ren.

Hun lader sig overtale, og han er på toppen. Straks går de i lag med hinanden, og han skubber sig hårdt og skånselsløst ind i pigen. De elskendes strabadser slider, som det så ofte sker, i den bløde hud i genitalierne, den blødeste ting i verden, og åbner små, usynlige porte – de småbitte rifter, som giver blod og præ-sæd lov til at passere fra den ene krop til den anden og bliver kanal for de vandrende virusser, der spøger i de afrikanske nationer og dagligt dræner dem for menneskeliv.

Kasper Gram-Hansen er cand.mag. i afrikansk litteratur og master i Afrika-studier.

Artiklen er baseret på erfaringer fra det sydlige Tanzania (Rungwe District), hvor forfatteren i 2½ år var udstationeret for den lille danske NGO Bongo Development Tourism.

Aids og fattigdom – de to kæmpemonstre i Afrikas nutidshistorie. Find selv kronikkens forfatter på billedet! Foto: Privat.

7 BUD PÅ EN BEDRE BISTAND

Bistandsindustrien har brug for selvransagelse, ydmyghed og fornyelse.

Af Jens Peter Tang Dalsgaard

Udviklingsbistand er blevet til en global industri, der skal kunne bevise sit eget værd på hurtige og konkrete resultater. Resultater, som måles nemt og bekvemt i form af forbrug eller *afløb*. Er vi godt på vej til at blive slaver af pengene, når vi på denne måde gør dem til både midlet og målet? Er vi blevet forblændet og korrumperet?

Udvikling koster naturligvis penge. Det er ikke gratis at bygge en skole, anlægge en vej eller uddanne bønder. Men jeg tror, at vi skal fokusere langt mere på udvikling som indlærings- og forandringsprocesser i mennesker, deres (lokal)samfund og deres institutioner indefra via mobilisering af egne ressourcer. I de processer må det nære partnerskab, via tilstedeværelsen og dialogen, være den bærende kraft. Vi skal blive endnu bedre til at forstå, investere i og fremme det, som udvikling i bund og grund handler om: mennesker og deres relationer, deres initiativ, deres ansvar og rettigheder, deres behov og potentialer, og deres visioner.

Det er en svær kunst at levere god bistand. Her er syv centrale spørgsmål, man som minimum må tage stilling til.

”

Trods de mange gode intentioner har vi stadig meget svært ved at give og samtidig give slip.

Jens Peter Tang Dalsgaard

1. Ejerskabsdilemmaet

Vi er rørende enige om nødvendigheden af lokalt ejerskab, for at udvikling kan bære frugt, men vores måde at levere bistand på virker langt fra altid befordrende på ejerskabsidéen.

Projekter opfattes og omtales som tilhørende donorerne og hjælpeorganisationerne. Ansvaret for design, udførelse og evaluering ligger typisk samme sted, mens de lokale partnere tildeles biroller. Og det er donorerne, der kontrollerer finanserne. Det er med

andre ord i høj grad folk udefra, der sætter dagsordenen, og der mangler harmoni mellem det, vi siger, og det, vi gør for at fremme lokalt ejerskab. Vi sætter os på et ansvar og et ejerskab, der burde ligge hos dem, udviklingen i første og sidste ende skal gavne. Trods de mange gode intentioner har vi stadig meget svært ved at *give* og samtidig *give slip*.

2. Manglende reformvilje

En stor del af støtten kanaliseres i dag via modtagerlandenes offentlige institutioner.

En af forudsætningerne for, at den virker, er reformvilje. Men de daglige samarbejdspartnere vil langt fra altid reformere. Embedsmændene vil normalt gerne have de mange penge, men ikke de mange råd eller indblanding udefra. For eksempel er en Danida-rådgiver typisk placeret inde i en af modtagerlandets offentlige institutioner. Det giver i teorien nogle unikke muligheder for at påvirke tingene. Men at man er kommet tæt på ’maskinrummet’ er desværre ikke ensbetydende med større indflydelse, eller at man er lukket ind i varmen. Tværtimod kan man opfattes som et nødvendigt onde for det etablerede system. Rådgivere oplever ofte, at de er afskåret fra den information og de netværk, der er nødvendige for at kunne lave et gedigent stykke arbejde. Samtidig er de få reformvenlige embedsmænd typisk ombejlet af (for) mange donorer, som i deres iver glemmer at koordinere og harmonisere indsatsen. Det hæmmer effektiviteten.

3. Forbrug

Udviklingsindustrien er samlet set blevet bedre til at fokusere på de overordnede (globale) udviklingsmål, men forbruget af penge er i det daglige stadig det primære succeskriterium: Jo større afløb, jo bedre.

Der er stadig for meget fokus på inputtet (toplinjen) og for lidt fokus på kvaliteten, værdien af bistanden, og om den rent faktisk virker (bundlinjen). Man skal ikke forvente ros for at spare penge. Derimod risikerer man kritik for et veludført stykke arbejde, som er billigere end oprindelig budgetteret, hvis det resulterer i underforbrug. Det kan ofte ikke svare sig at udføre arbejdet med ’rettidigt omhu’. Problemet forstærkes, når karriereløb og jobsikkerhed afhænger af, at målene på et budget eller på en finanslov nås. Det hele kan nemt udmønte sig i ubekvemmelighedsægteskaber i forbrugets hellige navn.

4. Den forskønnende omskrivning

Udviklingsindustrien er også blevet bedre til at dokumentere resultater, men har stadig svært ved at forholde sig objektivt.

Kritiske rapporter er ikke rare at skrive. De skaber ubehag og nervøsitet. Omvendt påskønnes positive rapporter hos giver og

modtager. De fører ikke til konflikt eller tab af ansigt. Man kan derfor føle sig fristet og presset til at bruge elegante (intetsigende) formuleringer i sine rapporter og skrive rosenrødt. Den manglende plads til selverkendelse, ofte kombineret med en angst for at begå fejl, som kan hæmme karrieren, gør det svært at leve op til intentionerne om udvikling af moderne, lærende institutioner. Kejserens klæder om igen? Vi er stadig ikke gode til at se fejl og kritik som en kærkommen lejlighed til indlæring og forbedring. Vi trænger til at få gjort op med flosklerne og give plads til oprigtigheden. Koblingen af succes og image kan være anti-udvikling, når konkurrencen om midlerne fører til rosenrød fremlægning af tvivlsomme resultater.

”

Pengene kan være lige så meget en del af problemet som af løsningen.

Jens Peter Tang Dalsgaard

5. Dobbeltmoral?

Donorerne prædiker deltagerorientering og medbestemmelse, men samtidig opleves deres egne institutioner ofte som topstyrede, bureaukratiske, mekanistiske, lidt utilnærmelige og ophøjede.

Donorerne prædiker også gennemsigtighed og god forvaltning, men følger de selv altid de gode råd? Gennemfører de for eksempel regelmæssigt uvildige undersøgelser af bistandsprogrammerne? Er de det gode eksempel, som de gerne vil være, eller er de for hurtige til at være kloge på andres vegne og til at pådutte standarder og principper, som de selv – hånden på hjertet – har svært ved at leve op til?

6. Teori og praksis

Mange af dem, som forvalter udviklingsbistand, har ikke arbejdet i praksis med udvikling i felten.

Men medmindre man på egen krop og sjæl gentagne gange har oplevet de mange frustrationer (og også de mange gode og bekræftende oplevelser) fra det direkte, tværkulturelle samarbejde i marken, er det svært at forstå, hvorfor tingene forholder sig, som de gør. Udviklingsarbejde er først og fremmest et nærværende håndværk og ikke en kundskab, som tilegnes og mestres bag fjerne skriveborde eller i fjerne konferencelokaler. Stemmerne fra felten skal inddrages endnu mere, når

politikker, strategier og erklæringer udformes. Ellers forbliver det hele for teoretisk, politiseret og for politisk korrekt.

7. Udviklingsarbejderens rolle

Tendensen går i dag mod *færre* udenlandske rådgivere og udviklingsarbejdere og afgivelse af initiativ og ansvar.

Det fremmer det lokale ejerskab på sigt. Det ultimative mål for en rådgiver er at gøre sig selv overflødig. Men man skal passe på ikke at forhaste processen. Opbygning af lokalt ejerskab, selvstændiggørelse og kapacitet til at absorbere støtte udefra tager ofte meget længere tid end forventet. Pengene kan være lige så meget en del af problemet som af løsningen. De store summer frister folk til at engagere sig ud fra motiver, der strider imod intentionerne i støtten. Forventninger om egen vinding (læs: korrupsion) er bare et eksempel på det penge- og projektdrevne dilemma, vi alt for tit står midt i.

Det er snarere det nære samvirke og udvekslingen af værdier, viden og færdigheder, der skal drive værket og sikre kvaliteten i det partnerskab, som udviklingsbistanden er baseret på. Den vedvarende dialog kan skabe fundamentet for sund udvikling. God og tæt rådgivning kan netop på sigt fremme et solidt lokalt ejerskab og sikre, at den fornødne (selv)tillid, uafhængighed, kompetence og knowhow opbygges, således at modtagerne er i stand til at tale og tage hånd om egen sag. Det fordrer, at rådgiveren oprigtigt inviteres indenfor og evner at (lære at) fungere i den anden kultur/kontekst med sin integritet i behold. Det fordrer også, at alle parter opfører sig troværdigt og lever op til deres forpligtelser, og at man siger fra over for uansvarlige institutioner. Det kræver ydmyghed, mod, tålmod, vedholdenhed og evne/vilje til at lytte, observere og tilpasse sig, og koster ikke nødvendigvis altid det store ud over udviklingsarbejderens vedholdenhed og vedvarende energi.

Men bæredygtig udvikling behøver ikke være dyr udvikling, tværtimod.

Jens Peter Tang Dalsgaard (ph.d, MBA) arbejder med civilsamfundsudvikling som Capacity Building Adviser ved International Cooperation Cambodia, udsendt via Dansk Missionsråd og Danmission.

Bistandens resultater måles nemt og bekvemt i form af forbrug. Er vi på vej til at blive slaver af pengene, når vi på denne måde gør dem til både midlet og målet?
Foto: Privatfoto.

Guarani-indianere i Bolivia får støtte fra bl.a. danske donorer til undervisning i deres eget, lokale sprog. Men hvad nytter det, hvis man ikke har penge til mad? spørger de. Foto: Ricardo Azoury/CORBIS/Polfoto.

RETTIGHEDER PÅ TOM MAVEN

Donorernes fokus på rettigheder er gået for vidt, mener flere eksperter. Hvad nytter det, at man bliver undervist i ens eget lokale sprog, hvis man ikke har penge til mad?

Af Frederik von Sperling

Jo nærmere man kommer guaraní-kolonien Ivaviranti i det sydlige Bolivia, jo flere afsvedne marker med indtørrede mannakorn og majsranker møder man. Kolonien har været plaget af tørke siden januar i år.

– En familie skal bruge mindst to hektar landbrugsjord til at brødføde sig selv, og når vores 30 familier skal deles om blot 25 hektar, så er vi sårbare over for selv den mindste tørke, fortæller den 23-årige guaraní-indianer Natalio Reyes, der arbejder som skolelærer.

På grund af tørken må guaraní-bønderne købe madvarer af hvide godsejerne, som tidligere har holdt de op mod 100.000 guaraníer i gældsslaveri. Den eneste måde, bønderne kan betale for maden, er at vende tilbage til at arbejde for godsejerne.

Donorer får skylden

De internationale donorer, heriblandt danske IBIS, bærer en del af skylden, hævder Natalio Reyes. Han mener, at donorerne fokuserer for lidt på økonomisk udvikling og for meget på rettigheder, fx guaraníernes ret til undervisning i deres eget sprog.

– Vi sætter utrolig stor pris på den hjælp, vi

får til vores undervisning og til vores politiske kamp. Men problemet er, at man ikke lærer noget, hvis man er sulten, siger han.

Afdelingsleder for Syd i IBIS, Karen Andersen, finder det problematisk, at bønder vender tilbage til lønarbejde hos godsejere, der tidligere har holdt dem som gældsslaver. Men hun minder også om, at lønarbejde trods alt ikke er et nyt fænomen i verdenshistorien.

– Vores program i Bolivia sigter mod india-

”

Vi sætter utrolig stor pris på den hjælp, vi får til vores undervisning og til vores politiske kamp. Men problemet er, at man ikke lærer noget, hvis man er sulten.

Natalio Reyes, boliviansk guaraní-indianer

nernes selvbestemmelse som folk. Det gælder også økonomisk selvbestemmelse. Men man må tage et skridt ad gangen, siger hun.

Dilemmaet mellem rettigheder og økonomisk udvikling er velkendt. Seniorforsker på Dansk Institut for Menneskerettigheder, Hans-Otto Sano, har gennemført et studie i et landbrugssamfund i Malawi, hvor konsekvensen af dårlig høst var, at kvinderne begyndte at prostituere sig.

– Når man foreslog bønderne at henvende sig til myndighederne med deres sag, blev det klart, at de ikke altid fandt det realistisk. De

sagde opgivende, at det havde de allerede prøvet, og at ingen lyttede. Det må man respektere, siger Hans-Otto Sano. Han slår fast, at man ikke kan ignorere den lokale virkelighed, hvor økonomisk overlevelse ofte er et centralt spørgsmål.

Jobs vigtigere end teater

Dilemmaet handler ikke om landbrug alene. Gadebørn og hjemløse i globale storbyer skal have et sted at bo, før de skal lære at argumentere for deres rettigheder, mener Valmir Vieira, leder af et kirkeligt socialcenter i et slumkvarter i Buenos Aires i Argentina.

– Vores center har haft mange velmenende unge fra Europa og USA, som har lavet projekter i malerkunst, personlig udvikling og teater for gadebørn og hjemløse. Alt sammen er blevet virkelig godt modtaget, men de unge her i slumkvarteret har først og fremmest brug for arbejdspladser, så de kan tjene penge til huslejen, siger Valmir Vieira.

– Man tjener ikke penge på teater, og mange af vores slumbeboere bliver nægtet arbejde, hvis de ikke har fast adresse og telefonnummer. Det er derfor nærliggende for de unge at kaste sig ud i smårapserier, som på sigt kan blive til grovere kriminalitet.

Hans-Otto Sano fra Institut for Menneskerettigheder understreger, at økonomisk udviklingsbistand ikke nødvendigvis er i modstrid med en rettighedsbaseret tilgang. Tværtimod, mener han.

– Hvis bolivianske bønder fx er trænet i jordbrug og kan få et højt afkast på det, så vil de også hurtigere kunne tage kampen op for flere rettigheder. Det speeder processen op, siger han.

Et eksempel er Dansk Røde Kors' Nepal-

”

Vi i Vesten kan godt have en tendens til at se verden i vores eget billede. Blot fordi identitet, demokrati og køn er vigtigt for os, behøver det ikke at være tilfældet for alle andre i verden.

Karen Andersen, afdelingsleder for Syd, IBIS

indsats, der lægger stor vægt på opfyldelsen af basale behov. Et vigtigt led i arbejdet er at hjælpe lokalbefolkningen med at oprette og drive komitéer, som styrker de lokales selvbestemmelse. Men komitéerne har også altid et økonomisk formål.

– De komitéer, som bønderne i vores projekter etablerer, har næsten altid et serviceudbud indbygget. Fx skal rådene sørge for koordineringen og implementeringen af et system til rent drikkevand i bjergene eller udbyde mikrolån til kvinder, siger Jørgen Kristensen, chef for Dansk Røde Kors i Nepal.

– Dette har en selvforstærkende effekt på helheden i indsatsen, fordi et råd bliver meget bedre til at træffe beslutninger, holde møder og lægge planer, hvis det skal løse behov, som medlemmerne reelt oplever som relevante.

Vestligt verdenssyn

Karen Andersen fra IBIS er enig. Hun mener, at der et særligt vestligt verdenssyn på spil.

– Vi i Vesten kan godt have en tendens til at se verden i vores eget billede. Blot fordi identitet, demokrati og køn er vigtigt for os, behøver det ikke at være tilfældet for alle andre i verden, siger hun.

I Nepal er det ældgamle kastesystems ulighed og sociale stigmatisering en del af den lokale kultur, som man må respektere.

– Selvom kastesystemet ligger meget langt fra vestlige skriveborde, så giver det mening for den lokale befolkning, fordi det har fungeret sådan i århundreder. Kastesystemet er med til at strukturere hverdagen, siger Jørgen Kristensen fra Dansk Røde Kors.

Kæmp med, ikke mod virkeligheden

Opbakningen til støtte til økonomisk udvikling kan komme fra den mest uventede kant, fx fra godsejer Hernan Nuñez, der tidligere også selv holdt guaraní-bønder som gældsslaver i Ivaviranti-kolonien i Bolivia.

– I en øde egn som vores er alle interesseret i, at vi løfter os samlet. Fx gør det os mere interessante for myndighederne, og så kan vi måske få en bedre vej herud og dermed lettere adgang til Monteagudo, siger han. Monteagudo er egnens dominerende landsby.

Hvad man end mener om de lokale måder at indrette sig på, så har de en årelang historie, som det gælder om at udnytte. Eller som Hans-Otto Sano fra Institut for Menneskerettigheder siger:

– Modtagernes konkrete virkelighed skal man ikke kæmpe imod. Den skal man kæmpe med.

Frederik von Sperling er sociolog og projektleder i den danske NGO Right Art Development.

G20-LANDENE I REDNINGSAKTION – FOR SIG SELV

Hvor var redningskransen fra G20 til verdens fattigste lande? Foto fra topmødet i Pittsburgh. Foto: Jim Bourg/Reuters/Scanpix.

Af Ingeborg Gaarde

Hvordan skabes en fælles strategi for at løse den økonomiske krise, når 'de uansvarlige arméer af finansielle spekulanter', som den franske præsident Sarzoky har kaldt dem, forbliver dagsordensættende aktører på markedet?

Bankpakker

Et af de centrale emner på G20-topmødet i Pittsburgh i USA den 24.-25. september var bankpakkerne. En række af de banker, som tidligere har fået et statsligt boost, udbetaler i dag bonusser i stor skala til deres topchefer. Frankrig og Tyskland har ført an i kritikken af disse bonusordninger med henblik på at få en konkret politik for regulering af bank- og finanssektor. Men en del af sammenslutningen af verdens rige nationer, G20-landene, har økonomiske interesser i at opretholde de nuværende ordninger, der fremmer kortsigtet spekulation frem for en langsigtet, stabil finansiell udvikling. Især verdens fattigste risikerer atter at blive smidt ud i et økonomisk morads, hvis

ikke der kommer fælles regler om regulering af de ufavorable ordninger, som skal bidrage til at skaffe stabilitet i verdensøkonomien.

Skattely

Skattely og finansverdens skatteplanlægning har siden G20-topmødet i april fået øget opmærksomhed og var ligeledes på dagordenen i Pittsburgh. Store virksomheder frarøver fattige lande 160 milliarder dollars om året – et beløb, der langt overstiger de 100 milliarder dollars, som samlet gives i bistand om året.

En række offentliggørelser af omfanget af skattely har lagt et stigende pres på verdens ledere om at lancere en multilateral strategi for et effektivt opgør skattespekulation. Men frem for stram regulering af skattely og spekulationsincitamenter, der i første omgang vil komme u-landene til gode, har G20-landenes bekymringer primært været de såkaldte exit-strategier – som i første omgang handler om, hvordan de rigeste lande selv skal komme godt ud af krisen.

G20-topmødet i Pittsburgh endte med vage

erklæringer om at holde fast i de økonomiske redningspakker, der skal sætte skub i den økonomiske vækst. Her ser den ønskede 'trickle down-effekt' til verdens fattigste ud til at have urimeligt lange udsiger.

G20 burde i stedet have sat en akut redningsaktion ind til fordel for dem, der ufor-skyldt er de største ofre for både finans- og klimakrise. G20-landene blev i april enige om at lancere en enorm hjælpepakke til at genstarte deres egne økonomier – men kun få procent af krisepakken har vist sig reelt at gå til verdens fattigste. Mange fattige lande vil være tvunget til at skære ned på offentlige udgifter og vil ende i en ny gældsfælde, hvis der ikke handles nu.

I juli åbnede Den internationale Valutafond IMF for udstedelse af de såkaldte 'særlige trækningsmuligheder', som giver adgang til IMF's valuta. Problemet med denne ordning er dog, at den pt. er baseret på indskud, så de, der har mest brug for valuta – u-landene – har mindst adgang hertil. Hvis G-20 landene i Pittsburgh havde vist mod til at udvide denne

ordning, så u-landene i første omgang får større adgang til valuta, ville det have været et skridt i retning af at hjælpe u-landenes økonomier på rette kurs.

Reformbehov

Der er brug for midler til en fattigdomsorienteret redningspakke her og nu, og på langt sigt for omfattende reformer, som indebærer øget regulering og overvågning af de finansielle markeder. Der er behov for mere end de små justeringer af stemmевægtene i IMF, som var på bordet i Pittsburgh. Ligesom en grundlæggende reform af IMF-systemet, der bl.a. gør op med de urimeligt strenge konditiona-liteter og udvider trækningsmulighederne, er nødvendig for reelt at imødegå u-landenes behov. G20-landene burde på Pittsburgh-topmødet have vist politisk vilje til at hjælpe u-landene ud af det økonomiske uføre, de er havnet i – grundet vestlige bonusordninger.

Ingeborg Gaarde er stud.scient.pol. og tidligere praktikant i FN.

UREALISTISK NUL-TOLERANCE

Af Søren Buus Daugaard

I *Udvikling* læser man ofte om, at korruption/bestikkelse er et af de helt store problemer i u-landene; og at Danmarks holdning til det er en klar 0-tolerance-politik.

Det lyder da meget godt.

Men er det nu også det?

Den helt store og altafgørende forudsætning for udvikling i alle u-lande er en vel-

fungerende offentlig sektor.

Og det er her, at det altid halter, ret kraftigt endda.

Vi må i Danmark gøre os klart, at hvis en offentlig ansat i fx Uganda eller Marokko ikke får en løn, som vedkommende kan leve af, forsørge sin familie med, sende sine børn i skole af mv., så er vedkommende 100 pct. afhængig af at modtage bestikkelse. Og så har vi korruptionen.

Jeg kan da sagtens forstå den politimand, der er nødt til at se gennem fingre med noget ulovligt, måske endda opkræve et par bøder direkte ved kasse 1.

Manden (m/k) skal jo leve. Og når lønnen ikke er tilstrækkelig, eller måske ofte helt udebliver, ja så er der kun bestikkelse/korruption tilbage som overlevelsesmulighed.

Det betyder, at udviklingslandene nærmest pr. automatik får en kultur, der accepterer og nødvendiggør korruption.

Skal det laves om – og det er da et forsøg værd – så er man nødt til at starte, ikke fra

toppen, men fra bunden af samfundet.

Det gør vi fra dansk side bedst ved at støtte aflønningen af de offentlige ansatte i u-landene. Gerne suppleret med uddannelse.

Det er ikke en opgave, vi i Danmark kan klare alene, men vi kan tage emnet op i EU og FN, og sammen med andre bidragsydere komme i gang med en måske mere realistisk u-landshjælp, end vi har set til dato.

Og så skal vi alle huske: U-landshjælp er ikke en udgift, det er en investering.

Søren Buus Daugaard er pensionist.

Titelpersonen i tegneserien *Unknown Soldier* om borgerkrigen i Uganda, forvandles fra humanist til dræber. III.: Fra albummet.

BLODDBAD I UGANDA

Anmeldelse: En ægte humanist forvandles til en nådesløs dræbermaskine i *Unknown Soldier* – en ny, amerikansk tegneserie om borgerkrigen i Uganda i 2002. Den er grundigt researchet og fremragende fortalt.

Af Jakob Stegelmann

Verden er fuld af uløselige problemer, som kan være så svære at overvære, at man mod alle odds griber til handling, hvor futile den end måtte være.

Og indimellem gør en sådan indgriben pludselig situationen meget værre, og den frelsende engel med de gode intentioner bli-

ver en destruktiv djævel. Illusionerne brister, og grusomheden sætter ind.

Det er den situation, dr. Lwang Moses har i: Alt det gode, han troede, han skulle gøre, ender i et orgie af hævnthirst, vold og bitterhed, med den velmenende læge som maskeret selvtægtsmand i en verden, han brutalt bekæmper.

Uganda er scenen for Joshua Dysarts og

Joshua Dysart (tekst)
og Alberto Ponticelli (tegninger)
UNKNOWN SOLDIER
Vertigo, 141 sider, ca. 80 kr.
Fås i tegneseriebutikker.

Alberto Ponticellis nye – men også klassiske – tegneserie *Unknown Soldier*, og deres hovedperson er en opdateret version af en superhelt, der opstod i midten af 1960'erne. Inspireret af begrebet om "den ukendte soldat", som i "den ukendte soldats grav", begyndte han som patriotisk kriger på slagmarken, uden identitet, men med usædvanlige kræfter i kamp mod overmagt og uret.

Senere har han optrådt i historier, der var langt mindre patriotiske, og mange af hans meriter har drejet sig om krigens paradokser og dens mangel på klare helte og klare skurke.

Svælger i lemlæstelse

Med den nye historie bliver *Unknown Soldier* brugt til at fortælle en meget rå og blodig version af situationen i Uganda i 2002. En helt uigennemskuelig borgerkrig, hvor børnesoldater slakter hinanden og civilbefolkningen – uden at nogen hjælper de utallige ofre. Hertil ankommer dr. Moses, født i Uganda, opvokset i USA, og nu opfyldt af frelserdrømme. Han vil helbrede sit land og bruge al sin viden fra sin egen verden. Men det går helt galt. Efterhånden som realiteterne går op for ham – at han aldrig vil kunne hjælpe, og slet ikke med fredelige midler – begynder et alter ego at vælge op i ham. Vreden skaber en nådesløs dræbermaskine, der jagter dem, han mener skyldige, og straffer dem på stedet.

Det er meget blodigt, og man må sige, at tegneren Ponticelli svælger eftertrykkeligt i forskellige former for lemlæstelse. Blodet flyder ud over siderne, skuddene og skrigene kan næsten høres, mens man læser, men det giver mening, for det er alt sammen med til at beskrive, hvordan et humanistisk menneske, en ægte spejderdreng, forvandles til den voldelige af dem alle.

Den sorte Pimpernel

Unknown Soldier har med rette vakt opsigt, for den er fremragende fortalt i en udtryksfuld streg, der veksler mellem det realistiske og det karikerede – og en dialog, der er både sparsom og nuanceret.

Men selv om *Unknown Soldier* måske ikke ligner en klassisk helt, så er han dybest set en ganske naturlig arvtager til myten om den maskerede helt med hemmelig identitet – som Zorro og *Den Røde Pimpernel* – og den klassiske superhelt. Helte, der løser uløselige problemer og redder mennesker fra den skæbne, de ellers ville være prisgivet.

Det er måske ikke så kendt, men de første superhelte, Superman og Batman, der opstod kort før Anden Verdenskrig, blev skabt af jødiske indvandrere fra Europa – unge mænd, der så, hvordan skyerne trak sammen omkring deres tilbageblevne familier – uden tegn på redning. Overnaturlige helte, der handlede, mens politikere snakkede, var en oplagt dagdrøm.

Ligesom dr. Moses kunne de sagtens have

udviklet sig til rabiater selvtægtsmænd – de kunne have myrdet nazister i flæng. Især Batman har mange gange optrådt på grænsen af det lovlige, når han selv mente at have retten på sin side.

Der ligger faktisk en latent dræber gemt i enhver superhelt, og seriernes forfattere har i mange år udforsket de mørke og komplicerede sider af deres figurer. *Unknown Soldier* er derfor ikke en rystende nyhed, men snarere en logisk brug af en helt, der nærmest fra starten har været klar til netop denne historie.

Fiktion og virkelighed

Om det er et sandfærdigt billede, vi får af virkeligheden i Uganda, er umuligt at sige. Men Joshua Dysart har researchet grundigt og sammen med sin tegner skabt en blanding af fiktion og virkelighed, der giver mening – og som ikke rummer nogen form for opmun-

”

Hvis netop denne tegneserie har en morale, må det være, at selvom den voldelige reaktion på afmagten er forståelig, så fører den kun til mere elendighed og lemlæstelse.

tring til et land i Ugandas situation. For hvis netop denne tegneserie har en morale, må det være, at selvom den voldelige reaktion på afmagten er forståelig, så fører den kun til mere elendighed og lemlæstelse.

Jakob Stegelmann er redaktør og vært på DR-programmet *Troldspejlet*.

IRANSK TEGNESERIE FÅR NYT LIV

Efter sommerens valg i Iran har to anonyme tegnere lavet en kort, opdateret version af Marjane Satrapis klassiske, selvbiografiske tegneserie *Persepolis* fra 2000, som følger en piges opvækst under og efter den islamiske revolution i Iran.

Den nye udgave, *Persepolis 2.0*, handler om det iranske valg den 12. juni og de efterfølgende protester. Tegneserien er blevet til ved at bruge de oprindelige tegninger og ændre teksten til nutidige forhold. *Persepolis 2.0* er lavet med Satrapis tilladelse.

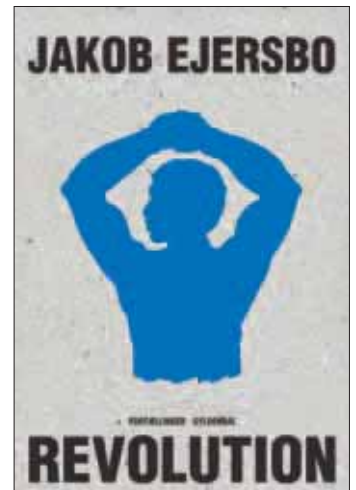
Den oprindelige udgave af *Persepolis* blev filmatiseret i 2007.

Se også www.spreadpersepolis.com

/mnl

Forfatteren Jakob Ejersbo døde sidste år af kræft i en alder af kun 40. Revolution er anden del af hans trilogi om Afrika. Foto: Morten Langkilde.

REVOLUTION
Jakob Ejersbo
Gyldendal
304 sider, 299 kr.

Revolution er anden del af den Jakob Ejersbos Afrika-trilogi. Tidligere på året udkom Eksil (anmeldt i Udvikling 3/2009), og til november kommer sidste del, Liberty, på gaden.

HVIDE KVINDER DANSER SOM ET STYKKE TRÆ

Anmeldelse: Jakob Ejersbo rammer plet med sine forunderlige, sanselige og ganske hudløse portrætter af mennesker i Afrika.

Af Louise Windfeld-Høeberg

Det handler om overlevelse i praksis, når man tager med Jakob Ejersbo og hans roman *Revolution* ud i verden. Til Grønland og til USA, rundt i Europa, men mest er vi i det utrolige, eventyrlige Afrika, hvor Ejersbo selv boede som barn.

At *Revolution* er pakket ind i et trist, gråt bogomslag, der minder mistænkeligt meget om en tom rulle toiletpapir, er naturligvis en koket underspilning: Ejersbo maler nemlig sine historier med de tykke, fede og kraftige oliefarver, som afspejler smerten, liderligheden og særligt rædslen, med både nerve og bid.

Afrika har aldrig været for tøsedrenge. Og på turen med Ejersbo får vi serveret en sanselig samling af hudløse øjebliksbilleder fra det hemmelighedsfulde kontinent, der er så svimlende fuld af modsætninger:

”Vi spiser lækker mad og hygger os og har det godt, mens lokalbefolkningen bliver slagtet,” fortæller Sofie, som er på luksuriøs safarilodge i Idi Amins Uganda.

Og *let's face it*. Sat på spidsen, så er det jo ikke så langt fra den virkelighed, som vi expats bevæger os rundt i til daglig – alle os hvide, der, som Sofie, er blevet pladask forelsket i Afrika, for her skinner solen næsten hele tiden, og her er fattigdommen så forbandet malerisk og nærmest smuk.

Ansvarsløse hvide

I Ejersbos Afrika er de hvide ikke blot de sorgløse, men også de ansvarsløse, for hvide skal ikke leve med konsekvenserne af deres handlinger. Når man har ødelagt noget for nogle mennesker i Afrika, forsvinder man bare hjem til Europa, lader Ejersbo den unge pige Rachel fra Tanzania sige i bogen.

”

De fleste mænd i Ejersbos Afrika er nogle notoriske svin. Både de hvide og de sorte.

Rachel kæmper for at overleve, forsøger at lære engelsk og at holde sig fra prostitution, bliver narret ind i det alligevel og forelsker sig i danske Christian, for han er hendes eneste redning.

Heldigvis for hende kan hvide mænd bare ikke modstå de unge, sorte skønheder, der falder sig selv og er mirakler i sengen, for at få

billetten væk fra Afrika. Og konkurrencen fra de hvide kvinder er lig nul, ”for hvide kvinder har ingen røv og danser som et stykke træ”.

Hvid kærlighed tror, at det handler om følelser. Sort kærlighed handler om overlevelse. Alligevel kan de sagtens gå hånd i hånd. Alle kærlighedsforhold handler i bund og grund om noget for noget.

Alle tænker på sig selv

De fleste mænd i Ejersbos Afrika er nogle notoriske svin. Både de hvide og de sorte. Bedrageriske, perverse og helt igennem mandschauvinistiske svin, som lyver, er utro, myrder, voldtager eller forsvinder ud i det blå. Og frem for alt kun tænker på sig selv.

Men onde er de ikke. Mennesker i det hele taget er hverken gode eller onde. De er bare opportuniste. Man tager de chancer, der byder sig, så Ejersbo moraliserer ikke, og går i en stor bue uden om den politiske korrektheds dødssyge, dårlige samvittighed. Det er ikke synd for afrikanerne.

Afrikanerne er ikke nogen, vi skal have ondt af. Heller ikke selvom deres liv er grusomt og elendigt. Det beskriver Ejersbo med stor indlevelse og på beundringsværdig vis, uden gran af sentimentalitet, for eksempel den rædselsfulde tilværelse som arbejder i tanzanit-minerne. Når minen kører, kan man dø af kvælning. Når minen står stille, kan man dø af sult. Nøgtern konstatering.

Louise Windfeld-Høeberg er journalist på Weekendavisen bosat i Nepal.

REGNSKOVENS INDIANERE PÅ NATIONALMUSEET

I tusinder af år har indianerstammer som Hiwi, Hoti og Panare levet i regnskovsområder ved Orinoco-floden i det sydlige Venezuela. Men nu, hvor regnskoven forsvinder, bliver de trængt væk fra deres områder.

I den nye udstilling 'Regnskovens indianere' på Nationalmuseet i København kan besøgende gå på opdagelse i indianernes kultur. Omgivet af giftpile, hængekøjer og mandshøjefotos fra regnskoven kan man billedligt talt bevæge sig fra boplads til boplads langs Orinoco-floden.

Søndage i oktober og januar og i hele efterårsferien klokken 12 til 15 er der særlige arrangementer, hvor børn kan høre om livet som barn i regnskoven.

'Regnskovens indianere' er åben frem til 28. februar 2010, og der er gratis adgang. Udstillingen er skabt af Værldskulturmuseet i Göteborg, hvor flere end 400.000 svenskere så den. Udstillingen er et led i Nationalmuseets markering af klimatopmødet i december.

/mm

Foto: Charles Brewer Carías/Fundación Cisneros

Cykelrickshaws i Dhaka, Bangladesh. Rickshaw-kørernes indkomster er lave, ustabile og utilregnelige. Derfor benytter de fleste sig af opsparing og private lån, skriver forfatterne til *Portfolios of the Poor*. Foto: Frédéric Soltan/Sygma/Corbis/Polfoto.

FASCINERENDE FINANSER

Anmeldelse: Man tager fejl, hvis man tror, at alle fattige er uforløste entreprenører, som har gavn af et mikrolån. Marginaliserede befolkningsgrupper har brug for andre finansydelser, hævder ny bog.

Af Ole Dahl Rasmussen og Kristine Kaaber Pors

Når mikrokredit optræder i avisernes søndagstillæg, lyder det såre simpelt: Giv en fattig kvinde et lån, så hun kan arbejde sig ud af fattigdom.

Men en ny bog om fattige menneskers finansielle tilværelser viser med stor tydelighed, at marginaliserede og sårbare befolkningsgrupper har brug for meget andet end lån, og at forsimplinger som ovenstående kan have endog negative konsekvenser.

Med talrige eksempler og på baggrund af et omfattende datamateriale dokumenterer forfatterne til *Portfolios of the Poor*, hvordan fattiges tilværelse ser ud rent finansielt. Derfra drager forfatterne konklusioner om, hvordan finansielle ydelser fra fx mikrofinansinstitutioner og NGO'er bør – og ikke bør – være skruet sammen. Dermed er *Portfolios of the Poor* et kærkomment bidrag til diskussionen om, hvilken forskel vi kan forvente, at mikrofinans gør, og hvordan de små finanser skal indrettes.

Opsparing under hovedpuden

Subir er 37 år og lever af at køre på en lejet cykelrickshaw i Dhaka i Bangladesh. På gode dage tjener han, hvad der svarer til to og en halv dollars, men hans indkomst er afhængig af trafikken, politiets opførsel, politisk stabilitet og vejret. Subirs indkomst er lav og ustabil. Og det fører spot til skade, for hvordan skal han sikre, at der er penge til det daglige forbrug, når han ikke ved, hvornår han får dem?

Baseret på dagbøger over alle finansielle transaktioner i 250 fattige husholdninger i Indien, Bangladesh og Sydafrika leverer for-

fatterne en del af svaret: Det kan kun lade sig gøre, fordi de fattige ofte har et utal af hovedsageligt uformelle strategier for deres pengebrug. I gennemsnit benytter de sig af ti forskellige finansielle redskaber i hverdagen, og selv blandt de allerfattigste fandt forfatterne altid både opsparing og lån.

De mest populære redskaber er lån og opsparing hos familie og venner, hvor det almindelige antal transaktioner er 300 pr. år. Også uformelle opsparingsklubber er gængse, både i landsbyerne på landet i Indien og i slummen i det centrale Cape Town. Pengene bliver typisk lånt og sparet op ti gange, før de bliver forbrugt.

Det afgørende for de fattige, der lever for under to dollars om dagen, er, at pengene er tilgængelige og lånebetingelserne fleksible. I en tilværelse præget af uforudsigelighed og upålidelighed sørger de tilgængelige private lån og opsparingen under hovedpuden for, at der kan vrides daglig mad på bordet ud af vekslende småjobs.

Brug for andre slags lån

En af bogens styrker er, at den giver gode handlingsanvisninger til, hvordan udbydere af mikrofinans kan forbedre deres tilbud og dermed nå længere ud til flere fattige. Først og fremmest må nye udbydere erkende, at de bliver et tilbud blandt mange, og arbejde på at gøre mikrofinans til et bedre tilbud bedre end det, de fattige allerede har.

Subirs historie er symptomatisk: En dag åbner der en mikrofinansinstitution i Subirs område, og under et af de interviews, som danner baggrund for de finansielle dagbøger, spørger interviewer ham, hvorfor han ikke tager et lån og køber sin egen cykelrickshaw. Subir vægrer sig ved at låne, fordi han er nervøs for, om han kan betale lånet tilbage. Derfor er han mere interesseret i muligheden for at spare op.

Desværre giver institutionen kun mulighed for opsparing, hvis man samtidig tager et lån, og ydermere har Subir ikke noget sted at stille cyklen om natten uden betydelig risiko for tyveri. Senere tager Subir alligevel et lån, men bruger det til at sikre beholdningen af ris i familien og til at genudlåne til en kollega. De

fattige har brug for lån til mange formål, ikke kun til investeringer, hævder forfatterne til *Portfolios of the Poor*.

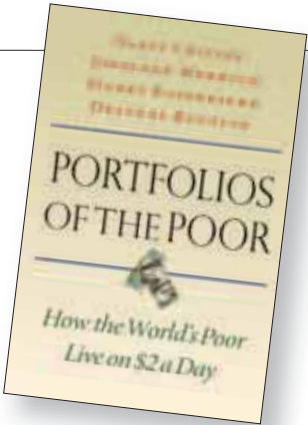
Fokus på kvinder har spillet en central rolle for mikrofinansens udvikling. Derfor er det besynderligt, at forfatterne gennem hele bogen alene ser på husholdningerne som en enhed og ikke analyserer, hvordan finanserne bruges af mænd og kvinder separat.

Hvor er Afrikas bønder?

Desuden kan det undre, at de afrikanske bønders finansielle forhold er så dårligt belyst, når netop denne gruppe er central for den samlede fattigdomsbekæmpelse på det afrikanske kontinent. Det ville være interessant at få at vide, om det generelle billede af meget aktive finansielle dispositioner også gælder på landet i Malawi.

Disse udeladelser rækker dog ikke ved, at bogen er læseværdig og relevant for udviklingsinteresserede i almindelighed og mikrofinansfolk i særdeleshed.

Ole Dahl Rasmussen er mikrofinansrådgiver hos Folkekirkens Nødhjælp. Kristine Kaaber Pors er programkonsulent i Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling.

Portfolios of the Poor – How the World's Poor Live on \$2 a Day
Af Daryl Collins, Jonathan Morduch, Stuart Rutherford og Orlanda Ruthven
Princeton University Press
320 sider, 110 kr.
www.portfoliosofthepoor.com

B Ø G E R

Aid to Africa: Redeemer or Coloniser?

Red. af Hakima Abbas og Yves Niyiragira
Forfatterne udforsker udviklingsbistandens præmisser og natur. Men bogen tilbyder også en ramme for en reformation af hele 'udviklingssystemet' – et alternativt udviklingsparadigme, som udspringer af afrikansk selvstyre.
204 sider. £10. Fahuma Books

Eritrea – A Dream Deferred

Af Gaim Kibreab
Forhåbningerne var store, da Eritrea fik selvstændighed i 1993. Kibreab giver her en kritisk og detaljeret analyse af udviklingen i Eritrea siden. Hvad gik galt, og hvordan blev frihedskæmpere til undertrykkere?
446 sider. £50. James Currey Publishers

Food Rebellions! Crisis and the Hunger for Justice

Af Eric Holt-Giménez og Raj Patel
Verdens landmænd kan brødføde verdens befolkning, men kun hvis de får kontrol over deres land og fødevarer-systemer. Sådan lyder budskabet fra de to forfattere, der i bogen præsenterer deres løsningsforslag for en æra med fødevarer-demokrati og suverænitet.
220 sider. £12.95. Fahamu Books

Kamp må der til

Af Christian Kelm-Hansen
Et tobinds erindringsværk fra det tidligere socialdemokratiske folketingsmedlem. Kelm-Hansen var aktiv i udviklingen af internationalt udviklingsarbejde i et halvt århundrede. Blandt andet var han styrelsesformand for Danida i 15 år.
1.000 sider. 550 kr. Midtjysk Forlag

Security System Transformation in Sierra Leone, 1997-2007

Af Peter Albrecht og Paul Jackson.
Med udgangspunkt i nøglebegivenheder og -aktører undersøges reformationen af sikkerhedssektoren i Sierra Leone fra midt-90'erne frem til et succesfuldt parlamentsvalg i 2007.
228 sider. University of Birmingham.
Kan downloades gratis på www.ssrnetwork.net

South Perspectives – Trade and Finance Linkages for Promoting Development

Red. af Aldo Caliari og Vicente Paolo Yu III
Handel, gæld og finanspolitik er vigtige komponenter i udviklingsstrategier for ethvert land. Denne udgivelse giver et bud på, hvordan disse tre områder bør integreres, for at den økonomiske politik kan støtte nationale udviklingsstrategier, særligt i udviklingslande.
133 sider. South Perspectives
Kan downloades gratis på www.southcentre.org

Struggles for Citizenship in Africa

Af Bronwen Manby
Hundredetusinde mennesker i Afrika lever i stater, der nægter at anerkende dem som statsborgere. Denne bog samler nyt materiale om nogle af de værste tilfælde af diskrimination i forhold til statsborgerskab og et presserende behov for reformer.
208 sider. £12.99. Zed Books

Turning Points in African Democracy

Af Abdul Raufu Mustapha og Lindsay Whitfield
Hvad er der sket siden 1990, og hvad er fremtiden for demokrati i Afrika? Med udgangspunkt i konkrete events og landecases undersøges disse spørgsmål. Dertil diskuterer forfatterne, hvordan man kan og bør evaluere demokratisering i Afrika.
255 sider. £55. James Currey Publishers

FOR **KLOG** TIL AT VASKE TØJ

– Vi skal være ofrenes mulighed for retfærdighed, siger Den Internationale Straffedomstols vicepræsident Fatoumata Diarra. Hun gør status over syv år med børnesygdomme og knas på linjen til Afrika.

Af Anders Pedersen, Haag

Fatoumata Diarra, vicepræsident for Den Internationale Straffedomstol (ICC), begyndte sin kamp for retfærdighed i hjemlandet Mali, da hun som barn blev sendt i skole. Dengang var Mali en fransk koloni, og piger kom sjældent i skole.

– Jeg kom nede fra floden, hvor jeg vaskede tøj for min familie. Her mødte jeg en embedsmand fra det franske kolonistyre uden for min fars købmandsbutik, fortæller Diarra. Hun gengiver tydeligt mandens udbrud:

– Din datter er for klog til din købmandsforretning. Hun skal i skole!

Faren kom ikke langt med undskyldningen om, at familien havde brug for Diarra i hjemmet. Historien står stadig klart hos Diarra og minder hende om de forpligtelser, der følger med at være den første generation af kvinder, som kom i skole.

– Da jeg senere fik muligheden, besluttede jeg mig for at blive jurist for at hjælpe andre kvinder, siger hun.

Støt arbejdede hun sig frem i Malis retsvæsen, hvor hun kæmpede for, at kvindelige advokater kunne håndhæve landets familielovgivning.

– Loven i Mali er ganske klar. Ved mandens død skal kvinden have forældremyndigheden

over deres børn. Men alligevel så jeg kvinder møde grædende op i retten, fordi mandlige slægtninge insisterede på, at traditioner og islam gav dem retten til børnene. Som kvinde, mor og dommer var det min opgave at informere mændene om lovens bogstav, siger hun.

Mellem aktivisme og juristeri

Med chefposten i Malis justitsministerium fik Diarra mindre tid til aktivisme for kvinders rettigheder. Hun sad med gode love, som ingen kendte til.

– Det var meget frustrerende. Når kvinder ikke kender deres rettigheder og ikke har penge til at sikre sig, hvordan skal de så kunne ændre deres situation? spørger hun.

Med baggrund i kvindeaktivisme og erfaringer med vold mod kvinder i straffesager, men uden det store kendskab til Balkan blev hun udpeget som dommer til Krigsforbrydertribunalet for Det Tidligere Jugoslavien (ICTY).

– De vidneudsagn, jeg mødte, var umulige at forestille sig. Børn, der blev myrdet foran deres forældre, og kvinder, som blev voldtaget foran deres mænd, fortæller hun.

Tribunalet mødte voldsom kritik for ikke at respektere ofrene for krigsforbrydelserne, og Diarra er enig.

– Det, der berørte mig mest, var, at ofrene hverken blev tildelt oprejsning eller compensation, siger hun.

Gode intentioner og modviljer

Derfor var det med stor glæde, at Diarra i 2003 satte sig i stolen som dommer ved Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag.

– Der er ingen retfærdighed uden compensation til ofrene, og det anerkender ICC, som yder både compensation og omfattende vidnebeskyttelse, siger hun.

Hun er overbevist om, at de forbedrede rettigheder for ofrene hos ICC rummer mulighed for, at voldtægt og andre overgreb mod kvinder kan komme frem under eventuelt kommende retssager mod Sudans præsident Omar al-Bashir og den ugandiske oprørsleder Joseph Kony. Udeblevne arrestationer af to af de mest prominente anklagede krigsforbrydere har ført til skarp kritik af ICC for manglende effektivitet. Det medgiver Diarra.

– Det er utvivlsomt min største skuffelse indtil nu, at en mand som Joseph Kony stadig ikke er bragt til Haag, siger hun.

Diarra forstår godt, hvis ICC's kamp for retfærdighed for krigsforbrydere fremstår meningsløs, når samtalen falder på DR Congo. Men hun siger:

– Katastrofen er uden for ICC's rækkevidde, fordi borgerkrigen foregår i et land, hvor ingen har kontrol. Hverken FN eller Congo selv har været i stand til at stoppe forbrydelserne mod civile, og ICC har ingen politistyrke, som vi kan rykke ind med, siger hun.

Diarra konklusion er derfor klar:

– ICC opnår kun styrke gennem aktive bidrag fra vores 110 medlemslande, siger hun.

Men også udenforstående har skabt ballade i ICC's første syv leveår. Under præsident

Skuffet over, at hun endnu ikke har haft den ugandiske oprørsleder Joseph Kony som 'kunde i butikken'. Malieren Fatoumata Diarra er vicepræsident for Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag. Foto: ICC-CPI.

George W. Bush udgjorde USA en markant diplomatisk udfordring for ICC, mens Barack Obama er mere forsonlig over for ICC og har aflyst en kontroversiel praksis med at presse immunitetsaftaler for amerikanske statsborgere igennem hos mindre lande.

Faktisk spiller USA's Darfur-bevægelser som *Save Darfur* en afgørende rolle for at holde ICC's arrestordre på al-Bashir højt på dagsordenen internationalt, og ICC-støtter som Samantha Power, multilateral chef i USA's Nationale Sikkerhedsråd, er centralt placeret i den nye administration.

Kritikken af ICC skal i stedet i stigende grad findes hos flere afrikanske lande, hvor støtten knirker gevaldigt.

Et skrøbeligt forhold

Senest mødte ICC voldsom modstand fra Den Afrikanske Union (AU) angående arrestordren på præsident al-Bashir. Med Libyens leder oberst Muammar al-Gaddafi, som formand anklagede AU domstolen for ensidigt at rejse sager mod afrikanere. Men Diarra afviser kritikken.

– Vi tog aldrig derned for at hente de anklagede. Det var de afrikanske lande selv, der sendte os sagerne fra Uganda og Den Centralafrikanske Republik, fordi landene har bedt os om det. Når det kommer til Sudan og præsident al-Bashir, har FN's Sikkerhedsråd givet os besked på at indlede en sag, siger hun.

Hun afviser i øvrigt at kommentere sagen vedrørende præsident al-Bashir, da sagen endnu afventer behandling ved ICC. Til gengæld beklager hun den manglende samarbejdsvilje fra både afrikanske og arabiske lande, når det kommer til arrestordren mod

ham. For ud over at måtte reducere sine rejseaktiviteter har præsident al-Bashir ikke mærket større gener fra naboerne. Diarra beskylder de store afrikanske lande for at lurepasse med støtten til ICC.

– De fleste afrikanske regeringer siger, at de støtter ICC, men bevarer alligevel kontakten til præsident al-Bashir. Libyen bekæmper os hårdt, men samtidig ser vi også 'små lande' som Botswana og Tchad, der udtrykkeligt bakker os op, siger hun.

Men i flere afrikanske lande kan Diarra alligevel spore, at ICC er med til at sætte krigsforbrydelser på dagsordenen. Hun mener også, at ICC's fem afrikanske dommere er med til at forstærke denne udvikling. Men hun er bekymret over afrikanske juristers manglende adgang til at gøre karriere i ICC. De sorteres fra på grund af sprogkundskaber.

– Jeg har selv prøvet at afvise en enestående jurist fra Cameroun, fordi han kun talte fransk. Vi oplever vi desværre gang på gang, at fantastiske afrikanske jurister får afslag på grund af sproget. Vestligt uddannede jurister med flere ressourcer har bedre adgang til sprog. Det er et stort problem for domstolens bredde, mener hun.

Selv ser 60-årige Fatoumata Diarra frem til engang at nyde sit otium med fortsat kamp for kvinders rettigheder i Mali.

– I dag kan kvinder stadig ikke handle på egen hånd uden deres mand, så arvelovene er helt afgørende for at forandre livet for afrikanske kvinder, og hvis vi skal forandre Mali, siger hun.

Anders Pedersen er freelancejournalist og bosat i Haag.

DOMMER DIARRA, ICC

Fatoumata Diarra, født 1949.

Uddannet advokat ved universiteter i Mali, Senegal og Frankrig. Hun var en del af Malis demokratiske opposition, der i 1991 skubbede diktator Moussa Traoré fra magten. Efterfølgende var hun med til at udarbejde en nye forfatning. Hun har siden fungeret ved en række domstole i Mali og som chef for Malis justitsministerium.

I 2003 blev hun udpeget som én ud af 15 dommere ved ICC, og i 2009 tiltrådte hun som vicepræsident for domstolen.

DANMARKS STØTTE TIL ICC

I 1998 tilsluttede Danmark sig aftalen om Den Internationale Straffedomstol (ICC), som trådte i kraft i 2002. I 2008 støttede Danmark ICC med knap fire mio. kr. til etableringen af en fond til støtte for ofre for voldtægt og seksuel vold. I år støttede Danmark arrestordren mod Sudans præsident Omar al-Bashir. Danmark har endvidere støttet oprettelsen af en række midlertidige særdomstole under ICC.

BØRNENES NYE STEMME

Jonas Parello-Plesner har byttet karrieren i Udenrigsministeriet ud med en plads i NGO-miljøet som direktør for AC Børnehjælp.

Af Ulrikke Moustgaard

Når de danske medier i fremtiden skal have en kommentar fra børnehjælpsorganisationen AC Børnehjælp, kan de se frem til at interviewe en usædvanlig figur.

I front for den danske NGO står nemlig nu en tidligere diplomat med otte års karriere i Udenrigsministeriet bag sig og uddannelse fra den berømte franske eliteskole *École Nationale d’Administration* (ENA), som har uddannet de fleste franske premierministre og topembedsmænd.

Adoptioner og børnerettigheder

Jonas Parello-Plesner er med andre ord ikke en typisk leder for en dansk græsrodsorganisation. Men efter et lille årti på de bonede officielle gulve – først på Danmarks ambassade i Paris og senere som chefkonsulent i Udenrigsministeriet med Asien som område – fik Jonas Parello-Plesner lyst til luftforandring. Han var tiltrukket af tanken om at arbejde i en NGO, og han fandt det spændende at træde ind i rollen som AC Børnehjælps

ansigt udadtil – efter den mere anonyme embedsmandskarriere.

I offentligheden er organisationen – der arbejder med udviklingsprojekter i Etiopien, Colombia, Bolivia og Nepal – nok mest kendt for at formidle adoptioner.

En omtale, som AC Børnehjælp dog godt kunne have undværet, var en sag i 2007, hvor organisationen for åben tv-skærm blev anklaget for at formidle adoption af børn uden den biologiske indiske fars viden og samtykke – anklager, som AC Børnehjælp senere blev frikendt for.

Mindre kendt er det nok, at AC Børnehjælp ud over adoption i lige så høj grad arbejder for børnerettigheder og børns forhold i den tredje verden gennem udviklingsprojekter og fadderskaber. Den mindre kendthed skal der nu ændres på, for synlighed øverst på dagsordenen hos den nye direktør.

Fem sprog – plus det løse

For folk, der kender den ny direktør godt, kommer det næppe som en overraskelse, at han har taget springet fra ministeriel embeds-

mand til NGO-leder. 35-årige Jonas Parello-Plesner er selv en hybrid.

Han voksede op som Gentofte-dreng – men ikke i klichéens traditionelle betydning. Han tilbragte en del af sin barndom i et flipperkollektiv hos sin danske mor og sine sommerferier hos sin fransk-spanske far. Bedsteforældrene kom som flygtninge til Frankrig efter Den Spanske Borgerkrig, og familien er internationalt forgrenet. Parello-Plesners familie er således både fransk, dansk, tysk, spansk og amerikansk – selv taler han alle fem sprog flydende plus arabisk og kinesisk på begynderniveau. Han er tilmed amatør-tryllekunstner og har tryllet cigaretter og kulørte tørklæder væk på scenen foran et publikum af 1.000 måbende ministerielle kolleger.

Som ung backpacker rejste han Latinamerika tyndt og var pædagogmedhjælper, før han begyndte på at læse statskundskab på Københavns Universitet – selvom han egentlig som barn havde drømt om at blive enten brandmand eller forsvarsadvokat.

Den drøm blev så ikke til noget. Til gengæld glæder Jonas Parello-Plesner, der selv er

Foto: AC Børnehjælp.

far til to, sig til at få fingrene ned i virkeligheden på den anden side af bordet end dér, hvor han hidtil har udfoldet sig på de store linjer i det danske internationale samarbejde.

Ulrikke Moustgaard er freelancejournalist og forfatter.

NYT OM NAVNE OKTOBER 2009

BILATERALE RÅDGIVERE

Master i geografi, Sylvie Gallot, 48, er ansat som seniorrådgiver ved Ministère de la Famille i Benin med tjenestested i Cotonou.

Ph.d. i International Relations Nicolas de Torrenté, 41, er ansat som seniorrådgiver ved ’Deepening Democracy Project Management Unit’ i Kampala, Uganda.

MULTILATERALE RÅDGIVERE

Karen Garly Andersen er ansat som juniorrådgiver for Unicef i Kathmandu, Nepal.

UDENRIGSMINISTERIET

Henrik Madsen, 32, er ansat som fuldmægtig i Udenrigsministeriets kontor for Erhvervsinstrumenter i udviklingsbistanden, hvor han arbejder med Danidas B2B Program og IPD Program.

NGO’ER

Lærer Lise-Lotte Jessen Hansen, 25, og ingeniør Jens Jessen Hansen, 27, er rejst med Danmission til det nordvestlige Tanzania, hvor de skal undervise på Nkwenda Youth and Farmers Training Center.

Sygeplejerske Jesper H.L. Jørgensen, 38, er valgt til ny formand for den danske afdeling af Læger uden Grænser (MSF) og afløser dermed formand de seneste ni år, speciallæge Søren Brix Christensen.

Til bestyrelsen blev læge Jonas Torp-Ohlsen, jordemoder Thilde Knudsen, sygeplejerske Birthe Roelsgaard, læge Christian Fabiansen og sygeplejerske Anita Arslan desuden valgt.

ANDRE

Journalist Caroline Boserup, 40, er ansat som redaktionschef på DR’s Danmarksindsamling 2010, som er et samarbejde mellem Danmarks 12 største indsamlings- og hjælpeorganisationer og Danmarks Radio. Indsamlingen afsluttes med et stort tv-show, der sendes direkte på DR1 lørdag den 30. januar 2010.

Ph. d. Jeffrey V. Lazarus, 40, er ansat som seniorspecialist og teamleader på ’The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria’, med tjenestested i Genève, Schweiz.

Ph.d. Anders P. Pedersen er ansat af Prospect C&S i Bryssel, Belgien, gennem det britiske HTSPE-konsortium. Han er ansat som skovrider til at forbedre plantagedrift, provenienser, planteskoler etc. på øen Kolombangara, Solomon Øerne.

MA i Østeuropa-studier Charlotte Flindt Pedersen, 44, er ansat som vicedirektør på Institut for Menneskerettigheder, hvor hun fremover skal stå i spidsen for det internationale arbejde.

Martin Rømer, 39, tiltræder som leder af Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) nye Vestafrikanske regionalkontor i Ghana. Kontoret skal rådgive danske virksomheder om investerings- og erhvervsmuligheder i Vestafrika og bidrage til en egentlig etablering af danske datterselskaber.

Dr. Sima Samar, 52, var i København for at modtage Politikens årlige Frihedspris for sin modige og vedvarende kamp for menneskerettigheder og demokrati i sit hjemland Afghanistan.

NYE CHEF FOR UNESCO

Der skulle fem afstemningsrunder til, før det var afgjort, at den nye generaldirektør for UNESCO, FN’s organisation for uddannelse, videnskab, kultur og kommunikation, bliver bulgarske Irina Gueorguieva Bokova.

Det var ellers forventet, at Egyptens kulturminister Farouk Hosni ville vinde posten, men i månederne frem mod afstemningen rejste sig en kraftig kritik af Hosni. Kritikken kom særligt fra den franske filosof Bernard-Henri Lévy, der blandt andet anklagede Hosni for at være antisemit med henvisning til Hosnis nedsettende udtalelser om israelsk kultur og opfordring til at brænde israelske bøger.

Irina Gueorguieva Bokova er tidligere bulgarsk udenrigsminister og er i øjeblikket Bulgariens ambassadør i Frankrig.

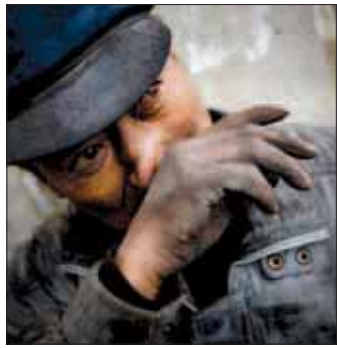
Foto: UNESCO.

HUSK AT LÆSE:

KINAS SORTESTE BY

Indbyggerne i den kinesiske industriby Linfen kan ikke hænge vasketøj til tørre, uden at det bliver sort af kul. Fotojournalist Mads Nissen har besøgt byen, der i 2006 blev kåret til verdens mest forurenede.

Side 8-9.

DANSK STØTTE TIL SOMALIA

500 mio. kr. over de næste fire år. Det bliver Danmarks bidrag til at bringe den fejlslagne stat Somalia på fode igen. Det bliver vanskeligt i et land med pirater, klanherrer og en svag centralregering.

Side 6.

DANSKE PENSIONS-KASSER

– begynder nu for alvor at investere i udviklingen af Afrikas erhvervsliv. I første omgang går 3-400 mio. kr. til mikrofinansiering. Den finansielle infrastruktur i Afrika har dog stadig store mangler.

Side 3.

DOMMER DIARRA I HAAG

Juristen Fatoumata Diarra fra Mali er vicepræsident for Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag. Hun gør status over syv år med børnesygdomme og knas på linjen mellem ICC og Afrika.

Side 22.

DET ER GRATIS AT ABONNERE PÅ
ud>ikling

LÆS MERE PÅ
WWW.UDVIKLING.DK

UDVIKLINGSCAFÉER:

DELTAG I DIALOGEN OM FREMTIDENS UDVIKLINGSPOLITIK

21. OKTOBER: **PRIVATSEKTORDREVET ØKONOMISK VÆKST OG BESKÆFTIGELSE**

12. NOVEMBER: **BEFOLKNINGSTILVÆKST, MIGRATION OG URBANISERING**

9. DECEMBER: **FRED, SIKKERHED OG SKRØBELIGE STATER**

TID: KLOKKEN 15.00-17.00 **STED:** UDENRIGSMINISTERIETS KANTINE, ASIATISK PLADS 2, INDGANG E, 1448 KØBENHAVN K.
TILMELDING: HUC@UM.DK

FOTOGRAFI

SNART PÅ POSTKORT

Billedet til højre er en af to vindere i en fotokonkurrence, som u-landsorganisationen Operation Dagsværk udskrev i september. Opgaven var at tage et billede, som illustrerer forandring eller ting, man ønsker forandret.

– Benjamin Tarp har taget et overraskende og solidarisk Danmarksbillede, hvor pigen i kørestolen er inkluderet i fællesskabet. Vi bemærker, at pigen mangler sine ben, men kammeratskabet består. Fotografen gør hende ikke til offer, siger dommerpanelet, som bestod af Stine Bang, sekretariatsleder på Operation Dagsværk, og Mads Nissen, fotojournalist på Berlingske Tidende (se billedserie på side 8-9).

51 fotos deltog i konkurrencen. Det andet vinderbillede er taget af Rawia Farah. Begge vil blive trykt på postkort og fordelt over hele landet i 25.000 eksemplarer. Billederne kan også ses på www.od.dk.

Operation Dagsværk udskrev konkurrencen forud for organisationens årlige 'OD-dag', hvor danske folkeskole- og gymnasieelever arbejder for at tjene penge til unge i et u-land. I år falder OD-dagen 4. november, og pengene går til at uddanne omkring 3.000 arbejdsløse unge i det kriseramte Zimbabwe.

Projektet, som danske unge således finansierer, omfatter blandt andet en lederuddannelse, hvor unge i Zimbabwe lærer om politik, økonomi og demokratiske rettigheder og får redskaber til at påvirke andre unge og udviklingen i samfundet.

/mm

Billedet er taget i Odense af Benjamin Tarp, 18-årig elev på Nordfyns Gymnasium. Det forestiller fotografens søster og hendes veninder.